(116 3) GRAT 2-CL
THE LIBRARY OF CONGRESS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20025

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL

THE LITHUANIAN WORLD – WIDE DAILY

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXIII Kaina 35 c. TREČIADIENIS – WEDNESDAY, LAPKRITIS – NOVEMBER 4, 1992 Nr. 216

LDDP teigia, kad komunizmas tikrai yra žlugęs

Antradienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, lapkričio 3 d. (Elta) – LDDP spaudos ir informacijos biuras perdavė ELTAI pareiškimą dėl Lietuvos televizijos ir kitų masinės informacijos priemonių. Spalio 31 d. „Panoramos" žinių laidoje buvo cituojamas vadinamosios pogrindinės LKP vadovas M. Burokevičius, jog jis neva raginęs savo partijos narius palaikyti rinkimuose LDDP. „Mus stebina, rašoma pareiškime, oficialiosios televizijos pastangos kaip nors sumenkinti rinkimų į Lietuvos Seimą rezultatus, mesti šešėlį LDDP, abejoti žmonių pasirinkimu, šiam tikslui atgaivinant M. Burokevičiaus kompartiją".

Pirmajame rinkimų ture už LDDP balsavo ne tik daugelis lietuvių tautybės atstovų, bet taip pat rusų, lenkų, baltarusių, galbūt tarp jų ir buvusių LKP TSKP narių. Tačiau laiko atgal nesugrąžinsi – keičiasi ir žmonės. Jie tapo Lietuvos Respublikos piliečiais. „Tikėkime, – sakoma pareiškime, – kad jie nuoširdžiai pasiryžę kurti nepriklausomą, demokratinę Lietuvos valstybę ir neturi iliuzijų sugrįžti į SSRS, kurios jau nebėra".

Pareiškėjai kviečia Lietuvos masinės informacijos priemones objektyviau atspindėti rinkimų eigą bei rezultatus ir nenaudoti oficialių informacijos kanalų gandų ar nuogirdų propagandai, keliančiai demokratinio pasirinkimo galimybes. Kartodami 1991 metų sausio įvykių kaltininkų nuomonę, žurnalistai savaip prisideda prie propagandos tų idėjų, kurios Lietuvoje neturi jokio pagrindo, nes komunizmas kaip ideologija, filosofija ir praktika yra žlugęs. Taip rašoma LDDP spaudos ir informacijos biuro pareiškime.

B. Jelcin telefonu patvirtino, kad kariuomenės išvedimo terminai nesikeičia

Kaip ELTOS korespondentą informavo Aukščiausiosios Tarybos pirmininko kanceliarijoje, lapkričio 2-osios vakare Vytautas Landsbergis telefonu kalbėjosi su Rusijos prezidentu Boris Jelcinu.

Pokalbyje, be kitų, abi šalis dominančių, problemų, pasiaiškinta dėl Rusijos kariuomenės išvedimo. Rusijos prezidentas patvirtino, kad lieka galioti anksčiau susitartas kariuomenės išvedimo terminas – 1993 metų vasara. B. Jelcinas sutiko, jog kariniai objektai, kaip Šiaulių aerodromas ir Vilniaus „Šiaurės miestelis" turi būti perduoti tvarkingai, abiems pusėms bendradarbiaujant. Rusijos prezidentas taip pat pastebėjo, jog Lietuvai jis neturįs jokių priekaištų dėl tautinių mažumų.

Prie nežinomo kareivio kapo

Atgaivinta prieš karą gyvavusi tradicija, kai Vėlinių išvakarėse prie Nežinomo kareivio kapo ateidavo Lietuvos Respublikos vadovai. Lapkričio 1-ąją Kaune, nuleidžiant vėliavą Vytauto Didžiojo muziejaus bokšte, prie čia esančio Nežinomo kareivio kapo padėjo gėlių Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis ir premjeras Aleksandras Abišala. Tylos minute buvo pagerbti visi už Tėvynės laisvę žuvę didvyriai. Mirusiųjų pagerbimo ceremonijoje dalyvavo ministrai, kiti oficialūs asmenys, šimtai miesto gyventojų.

Rasų kapinės – tautos panteonas

Šv. Mišios buvo aukojamos Vilniuje, Rasų kapinėse – tautos panteone, kur ilsisi iškiliausios asmenybės, žadinusios Lietuvos tautinį atgimimą, vedusios į nepriklausomybės kovas šio amžiaus pradžioje. Šimtai žvakelių liepsnojo ant tautos patriarcho, Vasario 16-osios nepriklausomybės akto signataro Jono Basanavičiaus kapo. Tai – ypatingas kapas. Už tai, kad ateidavo čia Vėlinių vakarą, daug Vilniaus akademinio jaunimo sovietiniais laikais patyrė represijų – buvo išmesti iš universiteto, nubausti, net – įkalinti.

Bendra malda

Vilniuje, Antakalnio kapinėse, kur ilsisi Sausio 13-osios, Medininkų aukos, susirinko labai daug žmonių ir bendrai meldėsi už žuvusius, už tai, kad tokios tragedijos Lietuvoje daugiau nepasikartotų.

Lito komitetas – apie nacionalinės valiutos įvedimą

Lito komitetas – Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, ministras pirmininkas Aleksandras Abišala ir Banko valdybos pirmininkas Vilius Baldišis – paskelbė nutarimą, kuriame, be kita ko, sakoma: „Litas, istoriškai susiformavusios stabilios valiutos perėmėjas, bus įvedamas:

– galutinai sutvarkius tarpvalstybinius atsiskaitymus su buvusiomis SSRS respublikomis;

– pažabojus kainų augimą, stabilizavus infliacijos tempus ir išlaikant juos Lietuvos Respublikos ekonominės politikos memorandume numatytose ribose;

– sureguliavus tarptautinės prekybos mokėjimų balansą.

Laikinieji pinigai-talonai bus keičiami į litus, įvykdžius šias svarbiausias sąlygas. Lietuvos ekonominės politikos memorandumas numato, kad šios sąlygos bus pasiektos 1992 m. pabaigoje.

Visos teisėtai įgytos talonų sumos bus keičiamos į litus vienodu santykiu. Gyventojų indėliai, turėti ligi 1991 m. vasario 26 d., bus papildomai kompensuojami".

Premjeras pažadėjo valstiečiams greitai sumokėti skolas ir paragino aktyviai dalyvauti rinkimuose

„Ši, dešiniųjų Vyriausybė, kurios darbą dauguma Lietuvos žmonių per pirmąjį rinkimų į Seimą turą ne itin aukštai įvertino, dirbo kolegialiai, ir, kiek leido laikas, nemažai nuveikė", kalbėdamas per Lietuvos televiziją pareiškė ministras pirmininkas Aleksandras Abišala.

Daugiausia rūpesčių vyriausybės vadovui kelia žemės ūkio reforma, nes daug kur buvo pažeidžiami įstatymai, ne visur teisingai padalintas visuomeninis turtas. Daug sunkumų būta dėl žemės ūkio produkcijos. Tuo tarpu sunki valstybės finansinė padėtis neleido laiku atsilyginti žmonėms už pateiktą produkciją. Ministras pirmininkas pažadėjo, kad skolos valstiečiams už parduotus gyvulininkystės produktus bus išmokėtos per dvi-tris savaites.

Kalbėdamas apie I rinkimų turo rezultatus, premjeras pasakė, kad LDDP, nors po Kovo 11-osios valstybės nevaldė, neturėtų būti neatsakinga už dabartinę padėtį. Juk ši partija paliko šaliai sunkų palikimą. Balsavimas už opoziciją, ypač kai sunki ekonominė padėtis, gali būti suprantamas. Tačiau buvusi opozicija turi praeities palikimą. LDDP nėra padariusi viešos atgailos, o tik pakeitusi savo seną pavadinimą. Todėl reikia susirūpinti valstybės politikos tęstinumu. Rinkimai dar nesibaigė. Ir kol LDDP jų nėra laimėjusi, politiniai ir visuomeniniai judėjimai turėtų situaciją blaiviai įvertinti, padėti geriau žmonėms susiorientuoti. Premjeras paragino žmones aktyviai dalyvauti II rinkimų ture, kuris vyks lapkričio 15 d.

„Kokia Seime bebūtų opozicija, ji turės didelę įtaką politiniams sprendimams ir tolesnei valstybės raidai", pridūrė A. Abišala. (J.V.)

Nežinomo kareivio kapas Rasų kapinėse Vilniuje. Prie paminklo Vėlinėse buvo prisiminti visi, žuvę dėl Lietuvos laisvės.

Nuotr. Jono Tamulaičio

JAV įkūrę fondą skatinti naujas įmones Pabaltijy

Washington, DC, spalio 28 d. – JAV prezidentas George Bush pereitą trečiadienį paskelbė, kad JAV sukuria Pabaltijo naujų įmonių fondą – Baltic Enterprise Fund. Šis fondas buvo sukurtas, norint skatinti privataus sektoriaus vystymąsi visose trijose Pabaltijo valstybėse. Fondas, kuriam skirta 45 milijonai dol., per tris metus teiks paskolas arba investicijas, garantuojamas turimo turto *(equity loans)*, o taip pat techninę pagalbą mažo ir vidutiniško dydžio privačioms įmonėms.

Aplamai JAV pagalba Pabaltijui skiria pagrindinį dėmesį skatinti privatizaciją, energijos tiekimo ekonomiškumą, žemės ūkio vystymą ir demokratinių institucijų puoselėjimą. JAV šiam regionui teikiama pagalba, į kurią įeina ir maistas ir pašariniai grūdai, viršija 65 milijonus dolerių.

JAV tiesioginiai bendradarbiauja su Pabaltijo kraštų valdžiomis, ir įmonėmis, iš JAV siųsdama patarėjus padėti vykdyti reikiamas teisines, finansines ir institucines reformas, kad galėtų sklandžiai vystytis rinkos ekonomika. Be to, JAV administruoja verslo vadovavimo ir ekonomikos kursų programas. Pabaltijo kraštuose šiose srityse darbuojasi 65 Taikos Korpuso savanoriai, kurie dėsto anglų kalbą ir kai kuriuos verslo vedimo kursus.

Jau 1991 metais JAV pradėjo programą padėti kainų reformai ir energetikos našumo pakėlimui. Ši programa 1992 m. praplėtė pagalbą energetikos srityje, sukurdama elektros tiekimo partnerystę ir prisidėdama prie tarptautiniame lygyje koordinuojamos programos pagerinti atominių elektrinių saugumą Lietuvoje.

JAV taip pat yra suteikusios lėšas programoms kelti savivaldybių administravimo kokybę, reformuoti konstitucinę ir civilinę teisę, teikti švietimą masinės komunikacijos srityje ir gerinant parlamentines institucijas.

Lietuva reaguoja į rusų kariuomenės išvedimo sustabdymą

New York, lapkričio 2 d. (Lietuvos Misija Jungtinėms Tautoms) – Po prez. Jelcino dekreto š.m. spalio 29 d., kuriuo sustabdomas kariuomenės išvedimas iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos, Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis išreiškė susirūpinimą, kad šiuo dekretu Rusija sulaužė sutartį, pasirašytą su Lietuva š.m. rugpjūčio 8 d. Kremliuje. Paminėdamas Jelcino reikalavimą, kad per 3 dienas Pabaltijo valstybės pasirašytų su Rusija sutartį, garantuojančią rusų kariams „socialinį saugumą", V. Landsbergis pareiškė, kad tai kvepia mėginimu kaip nors nutęsti kariuomenės išvedimą iš Pabaltijo valstybių ir taip pat ekonominių sutarčių vykdymo uždelsimą. „Mano nuomone, – kalbėjo V. Landsbergis, – tai nėra geriausias būdas problemoms spręsti. Prisimindamas iki šiol buvusius gerus lietuvių-rusų santykius, aš tikiu, kad galime rasti geresnius sprendimus".

Specialiai išleistame pareiškime Lietuvos Užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas teigia: „Mes džiaugiamės, kad Rusija numato laikytis sutartyje, pasirašytoje 1992 m. rugpjūčio 8 d. tarp Lietuvos ir Rusijos, taip pat įregistruotoje Jungtinėse Tautose, pažymėto laiko bei tvarkos, išvedant kariuomenę iš Lietuvos teritorijos. Tai yra labai svarbus veiksnys, atstatant pasitikėjimą, saugumą ir pastovumą Pabaltijo srityse. Mes esame pasiruošę pasirašyti ir kitus susitarimus, kurie buvo pasiekti tarp Rusijos ir Lietuvos valstybių delegacijų.

Š.m. spalio 29 d. prez. Jelcino dekretas kelia rimtą klausimą, ar tolimesni lietuvių-rusų santykiai, susilaukę stipraus tarptautinio pritarimo, yra Rusijos persvarstomi ir norimi pakeisti.

Rusijos kariuomenės išvedimo iš Lietuvos sustabdymas grasina sulaužyti abipusį susitarimą dėl išvedimo termino.

Mums labai gaila, kad pasitvirtino spėliojimai dėl Rusijos pavartojimo ekonominio spaudimo ir rusų-lietuvių sutarčių greito įgyvendinimo, kuris bus vykdomas pakeisti nutarimams, abiejų šalių jau anksčiau patvirtintiems.

Mes tikime, kad nauji reikalavimai nebus keliami, o anksčiau sudarytosios sutartys nelaužomos, tuo palaikant „gerų kaimynų" santykius ir tarpusavį pasitikėjimą".

Nuolatinis Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis taip pat išreiškė nusivylimą prez. Jelcino nutarimu, vadindamas jį buvusio šaltojo karo liekana, reikalaujančia rimto dėmesio. „Rusų kariuomenės buvimas nusigręžia nuo Helsinkio susitarimuose duotų Rusijos įsipareigojimų gerbti savo kaimyninių valstybių sienas ir pažeidžia Baltijos kraštų nepriklausomybės teises.

Prieš dvi savaites Rusija pranešė, kad kariuomenės išvedimas sustabdomas dėl butų stokos grįžtantiems kariams. Dabar jau atrado kitą priežastį – tariamą rusų piliečių skriaudą ir jiems reikalingą apsaugą, nepasiant fakto, kad rusų piliečiams Lietuva užtikrino savo pilietybę jau 1989 metais. Iki šiol Rusijos vyriausybė nepateikė jokių konkrečių įrodymų savo kaltinimams paremti, kad rusų piliečiai Lietuvoje kaip nors skriaudžiami ar diskriminuojami. Daugumas jų jau įsigijo Lietuvos pilietybę. Rusija savo poziciją keičia diena iš dienos, o šis naujasis jos dekretas visiškai suspenduoja mūsų tarpusavį susitarimą dėl kariuomenės išvedimo", pareiškė ambasadorius A. Simutis.

Pabaltijo kraštai – Estija, Latvija ir Lietuva, rusų kariuomenės išvedimo klausimą jau pateikė svarstyti Jungtinėms Tautoms. Šis klausimas bus svarstomas Generalinėje asamblėjos sesijoje ateinančių savaičių laikotarpyje.

Reakcijos į Jelcino dekretą Latvijoje

Ryga, Latvija, spalio 30 d. – Latvijos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Anatolijs Gorbunovs kalboje, pasakytoje penktadienį Latvijos diplomatams, pastebėjo, kad Jelcino tikslas, išleidžiant direktyvą sustabdyti Rusijos kariuomenės išvedimą, buvo parodyti, kad Rusija yra pasiruošusi ginti savo tautiečius Latvijoje kariuomenės, o ne diplomatijos pagalba. Jis ragino, kad tai būtų iškelta Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje.

Latvijos Užsienio ministerija pareiškė, kad ši direktyva priešinasi Latvijos ir Rusijos pastangoms išsiderėti esamų problemų sprendimą. Užsienio ministro pareigas einantis Martins Viršis paprašė Aleksandr Rannich, Rusijos ambasadoriaus Rygoje, padaryti smulkų šio Rusijos veiksmo paaiškinimą, o Latvijos valdžia tuo tarpu įsakė, kad jokiems Rusijos ginkluotų pajėgų kariniams pabūklams nebūtų leidžiama įvažiuoti į Latviją. Taip rašoma spalio 30 d. „Diena" laikraštyje.

Prieš Jelcino direktyvos išleidimą Latvija leido Rusijos kariniams pabūklams įvažiuoti į Latviją, iš anksto gavus iš Latvijos vyriausybės leidimą.

Rusų karininkai Latvijoje buvo labai patenkinti Jelcino direktyva. Baltijos regiono Karininkų Draugovių Koordinacinės Tarybos pirmininkas pulk. Vladimir Kandalovsky pareiškė esąs patenkintas, kad prez. Boris Jelcinas parodė jų problemų supratimą ir išleistuoju dekretu įvykdė jų organizacijos spalio 9 d. paduotą prašymą.

Šiaurvakarių Pajėgų grupės spaudos pareigūnas Vladimir Myagkov pareiškė, kad Jelcino dekretas buvo oficialus dokumentas ir kad specifiniai įsakymai kariuomenei bus netrukus išsiųsti.

Pulk. Kandalovsky „„Diena" korespondentui pasakė: „Visiems labai aišku, jog kariuomenės išvedimo planus reikia atidėti". Laikraštis taip pat pastebėjo, kad Latvijos valdžia nebuvo informuota apie generolo Gromov vizitą – tai buvo pažeidimas anksčiau su Latvija pasirašytų sutarčių ir tarptautinio protokolo.

Daugiau kaip 35,000 Bosnijos gyventojų tapo pabėgėliais, kai serbai užėmė Jajce miestelį. Pabėgėlių likimo siaubas atsispindi ir šių žmonių veiduose.

Maskva. – Rusija praėjusį sekmadienį pasiuntė daugiau kariuomenės į pietines Kaukazo sritis, kad būtų numalšintos tarpusavio etninės kovos. Antradienį ginkluoti susirėmimai pasireiškė Vladikavkaze, nors prieš tai buvo paskelbtos paliaubos.

KALENDORIUS

Lapkričio 4 d.: Šv. Karolis Borromeo, Karolina, Auktumas, Judrė.

Lapkričio 5 d.: Zacharijas, Elzbieta, Ašvydas, Vigandė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:25, leidžiasi 4:43.

Temperatūra dieną apie 45 F (13 C), debesuota, vėjuota; naktį – apie 30 F (-2 C).

SKAUTYBĖS kelias

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKIŲ,-KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis 1992 m. vasarą priima Lietuvoje apsilankiusius LSS vyriausius vadovus. Iš k. — vs fil Kęstutis Ječius, vsl Irma Deveikienė, s. fil Dalia Gečienė, Lietuvos AT pirm. Vytautas Landsbergis, vs fil Sigitas Miknaitis, vs fil Edmundas Korzonas, vs Gediminas Deveikis ir juos lydėjusi vs Alina Dvoreckienė.

PASKUTINĖ SUEIGA SU BROLIU ALGIRDU

jvs Algirdas Aglinskas

Jūrų skautininkų,-ių „Grandies" spalio mėnesio sueigoje, džiaugdamiesi sėkmingo 1991 metų buriavimo sezono užbaigimu, mezgėme naujų 1991-92 veiklos metų planus. Smagi buvo ši sueiga svetinguose jvs Leopoldo ir jps Marytės Kupcikevičių namuose. Linksmi pokalbiai ir juokas pynėsi su entuziastingais ateities veiklos planais. Paskutiniuoju (kaip paprastai) prabilo jvs Algirdas Aglinskas, santūriais, taupiais žodžiais reiškiamomis mintimis, išplaukiančiomis iš ilgos jūrinio skautavimo patirties. Klausėmės jo žodžių, nenujausdami, kad girdime jį paskutinį kartą... Nesitikėjome, kad ateinanti (ir mūsų neplanuota) sueiga bus lapkričio 8 dieną Petkaus šermeninėje, Marquette Parke...

Gausi dalyviais buvo ši netikėta sueiga. Nebeskambėjo juokas, nei daina, tik graudūs atsisveikinimo žodžiai, išlydint lapkričio 5 d. Amžinybėn išplaukusį brolį Algirdą.

Vadovaujant „Grandies" pirmininkui jvs Leopoldui Kupcikevičiui, atsiveikinimas buvo pradėtas vs kun. Antano Saulaičio skaitomomis Švento Rašto ištraukomis ir „Tėve mūsų" malda. Trumpu žodžiu Amžinąjį uostą pasiekusiam broliui Algirdui, už nuveiktus darbus lietuviškam jaunimui, skautų sąjungai ir jūrinei skautijai, dėkojo L. Kupcikevičius. Jūrų skautijos „Vaidoto" laivo vardu atsisveikindama, jvs Aldona Gasnerienė prisiminė a.a. brolio Algirdo pastangas skleisti jūrinę idėją mūsų jaunimo tarpe, keliant jūros svarbą Lietuvos valstybei. Prisiminė jo ryžtingumą ir drąsą pavojuose, patirtuose iškylų jūroje metu, ilgametį darbą organizuojant jaunimo stovyklas, planuojant programas, vedant kursus, paskaitas ir kt. Lietuvių Skautų sąjungos vardu žodį tarė LS Brolijos skautininkų skyriaus vedėjas vs Antanas Paužuolis. Korp! Sudavija vardu kalbėjo studijų dienų Vytauto Didž. Universitete, Kaune, kolega skautas vytis Algis Regis, iškeldamas brolio Algirdo idealizmą, tėvynės meilę, sugebėjimus organizuoti ir vadovauti. Jūrų skautijos Korp! Gintaras vardu žodį tarė Liudas Šlenys, o „Nerijos" jūrų skaučių tunto tuntininkė jps Violeta Paulienė, eiliuotu žodžiu atsisveikindama, žadėjo: „Broli, Algirdai, Tau visada uždegsime žvakutę, kad sesės prisimintų kas Tu buvai". Draugų vardu žodį tarė Algirdas Didžiulis. Su mylimu tetėnu atsisveikindamas, angliškai prabilo Gintaras Reklaitis, kad suprastų ir nemažas būrys su velioniu atsisveikinti atėjusių kitataučių. Visus dalyvius sugraudino sūnaus, jūrų budžio Petro Aglinsko, sentimentalūs žodžiai, parašyti laiške Tėveliui, jam švenčiant 80-ji gimtadienį. Šią liūdną sueigą, paskutinę su broliu Algirdu, baigėme didžiuliu pusračiu apsupę karstą, supintomis rankomis „Ateina naktis" giesme.

Šeštadienį, lapkričio 9 d., po gedulingų šv. Mišių Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, palydėjome į Amžino poilsio vietą Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuo anos liūdnos atsisveikinimo sueigos prabėgo metai. Pasigendame Tavęs, Broli Algirdai, Tavo išmintingų patarimų. Neužmirštame Tavęs, nes buvai vyresnis brolis mažajam bebriukui ir ūdrytei, draugas jūrų skautui,-ei, pavyzdys jūrų budžiui, gintarei, skatintojas skautininkui,-ei. Nematėme tavęs pikto, negirdėjome pakeltu balsu dalinančio įsakymus ar pastabas. Draugiškumu, tikėjimu ir vykdymu skautiškos idėjos patraukei mus pavyzdžiu. Gerbėme Tave, ne tik klausėme, bet ir tėmijomės Tavo žodžius.

Tavo mirties metinėse, dukros Eglės ir sūnaus Petro kviečiami, šeštadienį, lapkričio 7 d., 10 val. ryto rinksimės Tėvų Jėzuitų koplyčioje malda ir mintimis prisiminti Tave Šv. Mišių aukoje. Po pamaldų, vyksime į Šv. Kazimiero lietuvių kapines aplankyti Tave.

Stovint prie Tavo kapo, prisimena brolio Leopoldo paskutinėje sueigoje pasakyti žodžiai: „Dar vienas laivas pasiekė Amžinybės uostą. Dar vienas mūsų brolis baigė žemišką kelionę. Burės nuleistos. Liko tik plati vaga nuveiktų darbų — lietuviškam jaunimui, Lietuvių Skautų sąjungai ir mūsų jūrinei skautijai. Ačiū, broli Algirdai, už lietuviško darbo paminklą, kurį mums palikai".

Ilsėkis Viešpaties Ramybėje, mielas broli Algirdai.

IR

„Nerijos" tunto jūrų skautės ir „Lituanicos" tunto jūrų skautai dalyvavę buriavimo sezono užbaigimo iškyloje. Nuotr. Jurgio Lendraičio

LSS TARYBOS PIRMININKAS PRANEŠA

LSS Pirmijos darbai

Ruošiantis vasaros veiklai buvo išnaudotos progos sukviesti LSS Tarybos pasitarimus. Pirmasis įvyko š.m. gegužės 23 d. Dainavoje, Brolijos ir Seserijos suvažiavime. Dalyvavo 9 Tarybos nariai. Diskutuotos Jubiliejinės stovyklos datos, ūkio administracija, programos, apsauga — atsargumas ir kt. Aptarta Lietuvos skautų padėtis, ryšyje su mūsų vadovybės kelione į Lietuvą.

Š.m. Tautinių šokių šventės proga vėl sušauktas Tarybos narių pasitarimas Chicagoje. Dalyvavo 10 narių ir 2 Jubiliejinės stovyklos viršininkai. Tarėmės Jubiliejinės stovyklos Rake nuomos reikalais. Kalbėjome dėl ryšių su Lietuvos skautais, apie dienotvarkę ir pokalbių temas bei pasiūlymus skautų grupėms ieškoti bendro skautiško kelio. Prieš vykstant į Lietuvą vyko daug Pirmijos pasitarimų ir telefoninių konferencijų, nes sąlygos dažnai keitėsi ir reikėjo informuoti Pirmiją bei aptarti esamą padėtį.

Sugrįžę iš Lietuvos su Seserijos Vyriausia Skautininke aplankėme stovyklautojus „Romuvoje", kur rugpjūčio 8 d. buvo švenčiamas 30 m. stovyklos įkūrimo jubiliejus.

Š.m. rugsėjo 26-27 dienomis Lietuvių centre, Lemonte, įvyko akivaizdinis Pirmijos posėdis, kurio nutarimai aprašomi tolesniuose paragrafuose.

Pirmija balsavimu patvirtino LS Seserijos uniformų pakeitimus. Buvo tartasi „Lietuviškoji Skautija" išleidimo reikalu. Atsižvelgiant į praėjusios kadencijos Pirmijos nutarimus (8-24-90) numatyta raštu kreiptis į Lietuviškosios Skautijos fondo pirmininką primenant, kad Fondas yra knygos leidėjas. Pasikeitus sąlygoms, Pirmija iš naujo turės balsuot šį reikalą.

Jubiliejinei stovyklai ruošiantis

Jubiliejinės stovyklos ženklo, šūkio ir dainos sukūrimui Pirmija nutarė skelbti konkursą. Pasiūlymus įvertins Pirmija ir juos reikia siųsti iki gruodžio 12 d. sekretorei; A. Likanderienei, 6556 S. Talman Ave., Chicago, IL 60629. Šiame posėdyje priimtas pavadinimas: „LSS 75 m. Jubiliejinė stovykla LITUANICA; Lietuva - 1993 - Amerika". Pavadinimas, ženklas, šūkis ir daina gali būti bendri su Lietuvos skautų stovykla. Medžiaginis ženklas numatomas skirtingų spalvų stovyklautojams Lietuvoje ir Amerikoje.

Jubiliejinė stovykla Rake

Jubiliejinė stovykla RAKE vyks 1993 m. liepos 31 d., šeštad., rugpjūčio 11 d., trečiad., t.y. atvykimo ir išvykimo dienos. Vadovai galės atvykti jau ketvirtadienį, bet turės pranešti s.M. Utz ūkio administracijos viršininkei.

J.S. galės dalyvauti tik LSS nariai, susimokėję nario mokestį už šios kadencijos metus. Šį mokestį bus galima sumokėti J.S. iždininkui s.A. Milašiui. J.S. galės dalyvauti sulaukę 8 m. amžiaus skautai. Jaunesni bus priimami tik su tėvais ar tėvų įgaliotais globėjais. Posėdyje buvo priimtas s. A. Milašiaus sudarytas biudžetas. Stovyklos registracija, mokestis ir kita informacija bus paskelbti 1993 pradžioje. Stovykloje veiks v.s. Č. Kiliulio vedama krautuvėlė, kurioje bus galima gauti vaisvandenių, ledų, sk. ženklų ir suvenyrų.

s. Marytė Utz, ūkio-admin. viršininkė, vadovauja paruošimo komitetui, kuriam priklauso: s. Ginutis Matutis, įrengimo virš.; ps. Dalia Januškienė, ūkio admin.; ps. Vytenis Kirvelaitis, tiekimo skyriaus ved. Komitetui priklauso keturi Chicagos tuntininkai, rajono atstovai ir stovyklų administratoriai. Stovyklos pastatai jau dabar pertvarkomi, įrengiami priediniai dušai, elektra ir kitos sanitarinės priemonės. Užmegzti ryšiai su amerikiečių skautais ir Michigan valstijos organizacijomis dėl palapinių, skautiškų lovų paskolinimo. Tvarkoma sveikatos priežiūra, vandens apsauga in ryšys su MI valstija, kurie yra s. J. Tamulaičio, stovyklos direktoriaus atsakomybėje. Kiti J.S. Vadijos pareigūnai bus paskelbti kitame aplinkraštyje.

v.s. Lilė Milukienė, LSS vicepirmininkė, tvarko bendrus programų reikalus, koordinuoja jas tarp šakų stovyklų, rūpinasi stovyklos leidinio ir laikraštėlio redagavimo ir išleidimo reikalais. v.s. Jonas Paronis, J.S. viršininko pavaduotojas, prižiūrės apsaugos, budėjimo, svečių transporto, pašto ir kitus administracinius stovyklos vadijos reikalus.

Susitikimuose su Lietuvos Skautų vadovybe

Pokalbiuose su Lietuvos skautų grupėmis pabrėžėme vienos Jubilienjinės stovykos Lietuvoje būtinimą. Tačiau, tik pirm. P. Ambrozaičio vadovybė pasiūlė konkrečius planus J.S. ruošimui Euro-skautai pareiškė norą dalyvauti bendroje stovykloje ir prisidėti jos paruošime. Jubiliejinė stovykla Lietuvoje įvyks 1993 m. liepos 3-12 dienomis prie Palangos, Kunigiškėse. Kitą informaciją apie Jubiliejinę Stovyklą ir Lietuvių Skautų sąjungos narių dalyvavimą joje pranešiu, kai gausiu daugiau žinių. Gavus priedinę informaciją Pirmija galės nuspręsti kas ir kaip, Lietuvių Sk. Sąjungos atsakomybės ribose, vyks į Jubiliejinę stovyklą Lietuvoje.

Bendravimui su Lietuvos skautais skatinti, buvo siūlyta ruošti vadovų kursus Lietuvoje, kuriuos pravestų mūsų specialistai. Numatyta atsikviesti jaunus vienetų vadovus į J.S. Rake ir čia suruošti lavinimo kursus. Šiems tikslams bus telkiamos lėšos Lietuvių Sk.Sąjungos žinioje. Vienetų suderinimą, kad tiesioginiai padėti skautų vienetams Lietuvoje, tvarko Brolijos – Seserijos V.S. ir jau baigia paruošti instrukcijas mūsų vadovams.

Gavau P. Ambrozaičio laišką, kuriame rašo, kad „Teisingumo ministras Zenonas Juknevičius įsitikino, kad mes — juridiškai teisėti jaunimo ugdytojai. Jis patvirtino mūsų naująjį statutą". Rašo apie J.S. organizavimą ir džiaugiasi, kad dabar bus priimti į Pasaulio Skautų organizaciją.

Laukiamos mintys ir idėjos

Lietuvių Skautų sąjungos veiklai plėsti būtinai reikia mūsų visų sutartinio darbo ir broliško-seseriško sugyvenimo. Tą galėsime pasiekti tik pasidalindami mintimis, idėjomis ir pareikšdami savo nuomonę.

Prašau kreiptis į mane ar kitus Pirmijos narius, kad visų balsas pasiektų LSS vadovybę.

Budėkime!

v.s. Sigitas Miknaitis
LSS Tarybos pirmininkas

SKAUTORAMA

„Skautorama" visiems Chicagos lietuvių skautams ir skautėms šeštadienį, lapkričio 7 d., po pamokų lituanistinėse mokyklose, vyks Lietuvių centre, Lemonte. Pradžia 2:30 val. p.p. Vienetai organizuotai dalyvauja stočių užsiėmimuose. 5:30 v.v. — vakarienė. 6:15 v.v. — laužas. 7:30 v.v. Skautoramos uždarymas. Tėvai kviečiami dalyvauti lauže ir uždaryme. Skautams,-ėms dalyvavimas privalomas.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: 80.00. Foreign countries $90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$80	$45	$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	$90	$50	$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	$45	$30	$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.SA. dol.) savaitinis	$50	$30	$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

Progressive Care
6321 Avondale, Ste. 102
Chicago, IL 60631
Tel. 312-774-0042
Tomas Kisielius, M.D.
Steven Sandler, M.D.
Adrian Blanco, M.D.
Bozena Witek, M.D.
Vėžio ligos (Onkologija/hematologija)
Valandos pagal susitarimą

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: 708-857-8383

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — širdies, plaučių, kraujo spaudimo, artrito ir cukraus ligos.
Sąskaitas siunčiame tiesiog į Medicare
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5833
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.–7 v.v., antrd. 12:30–3 v.p.p. trečd. uždarytas, ketvd. 1–3 v.p.p., penktd. ir šeštd. 9 v.r.–12 v.p.p.

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba (1-312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago
312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kai televizija smurto dieta

PENI MŪSŲ VAIKUS

Amerikos psichologų sąjungos apskaičiavimu, vidutinis vaikas iki dvyliktųjų savo amžiaus metų yra matęs mažiausiai 8,000 žmogžudysčių ir bent 10,000 įvairių žiaurumo ar smurto veiksmų. Kur? Televizijos ekrane.

Kai televizijos aparatas yra atsuktas apie 7 ar daugiau valandų per parą, o vaikai į ekranėlį spokso kone nejudėdami po kelias valandas, pro jų akis praslenkta vaizdai, kurie prieš pusšimtį metų būtų sudrebinę ir tvirčiausio vyro sielą, sukėlę net labai nejautriam individui baisiausius sapnus. Tiek įtakos šiuo laiku nepadaro tėvai, draugai, mokykla ar bažnyčia, kiek turi televizija, ypač pačiais imliausiais, jautriausiais vaiko gyvenimo metais, kada jam viskas pasaulyje dar nauja, formuojasi jo pasaulėžiūra bei asmenybė.

Kokią pasaulėžiūrą gali vaikas susiformuoti, jeigu diena iš dienos jam skiepijama mintis, kad visas problemas galima lengviausiai išrišti smurto veiksmais? Nesvarbu, ar žydrajame ekranėlyje mirga gyvų aktorių vaidinamos dramos, ar ten laksto pieštų sutvėrimų būriai, pagrindinis konfliktų sprendimo būdas visur vyksta ginklu, kuoka, kumštimi ar kitokiu parankiu „įnagiu". Per dažnai pasitaiko, kad žiaurumų vartotojai net nenubaudžiami ar baudžiami labai švelniai. Savaitė iš savaitės jie skriaudžia silpnesniuosius, atlieka įvairius nusikaltimus, ir kaip baisaus jiems neatsitinka. Dar blogiau, kai rodomosios programos turinys taip suformuluotas, kad smurto veiksmai ar net nužudymai yra tarytum pateisinami, sudarant žiūrovui įspūdį, kad „taip ir reikėjo".

Jau ne pirmą kartą įsiliepsnoję ginčai tarp psichologų, sociologų, pedagogų bei kitų, besirūpinančių jaunimo, ypač vaikų, auklėjimu ir vadinamųjų „laisvo pasirinkimo" propaguotojų, bet kokios cenzūros priešininkų. Pirmieji vis drąsiau tvirtina, kad televizijos programų netinkamumas daro žalą jautriai vaiko sielai. Nuolatinis šlamštas, sklindantis iš televizijos ekrano, atbukina vaiko, o vėliau jaunuolio, jausmus, pripratina prie visokių žiaurumų. Vaikas mato, kad tie sužeistieji, sumuštieji per daug nekenčia, nekraujuoja, nedejuoja. Kitą savaitę, galbūt net kitą pusvalandį, jokių sužeidimo žymių nebelikę, ir programų herojai vėl elgiasi lyg niekur nieko. Ypač tai ryšku pieštųjų nuotykių laidose: vilkas užmeta geniui ant galvos priekalą, tas išlenda, pasipurto ir vėl vilką erzina; pelytė pakiša katinui panosėn uždegtą dinamito lazdelę. Atrodo, kad su katinu baigta, bet kitą akimirką net jo kailis nesuveltas — vejasi sau pelę ir tiek. Kaip gali mažas vaikas, tokius nuotykius matydamas diena iš dienos, pajusti užuojautą bombų sužalotiems savo bendraamžiams Bosnijoje, smurto aukoms Airijoje ar Anglijoje, badu mirštantiems Somalijoje?

Pastarasis dešimtmetis Amerikos miestų istorijoje gali būti įrašytas, kaip žudynių ir įvairių nusikaltimų laikotarpis. Žmogžudystės skaičiuojamos šimtais ir tapusios gan kasdieniniu reiškiniu. Kelis kartus pasitaikė, kad net pirmųjų pradžios mokyklos skyrių vaikai į klasę atsineša šaunamąjį ginklą, grasina juo kitus, o kartais net paspaudžia gaiduką. Chicagoje bent pusė aukštesniųjų valdiškų mokyklų prie įėjimo jau turi įtaisus, kurie tikrina, ar mokiniai neatsineša paslėptų ginklų.

Kai kas tvirtina, kad šiomis dienomis žmogus saugiau jaustųsi giliausiose džiunglėse, negu savo apylinkėje Detroite, Chicagoje, New Yorke ar kitame didmiestyje. Neatsargus judesys, žvilgsnis, žodis, populiarios sporto komandos emblema pažymėtas švarkas, tam tikros firmos sportiniai batai, auksinė grandinėlė ant kaklo — visa tai jau yra buvę mirties priežastis. Rūpestį labiausiai kelia, kad žudikai yra net dvylikmečiai, keturiolikmečiai ar kiti jaunamečiai.

Žinoma, būtų neprotinga visų tų žiaurumų priežastimi laikyti televiziją, bet dar neprotingiau — nekreipti dėmesio į kaltinimus kasdien rodomam smurtui, kurį žmonės savanoriškai, laisva valia įsileidžia į savo namus ir juo peni besiformuojančias savo vaikų vaizduotes.

Prieš dvejus metus Illinois valstijos senatorius Paul Simon pasiūlė įstatymą, pagal kurį patys televizijos programų planuotojai savanoriškai gali pritaikyti tam tikras taisykles smurtui ir kitiems netinkamiems veiksmams reguliuoti, nebijodami, kad bus baudžiami pagal federalinius „laisvo žodžio" įstatymus. Tuo metu kongresas įstatymą priėmė, bet jo terminas baigiasi 1993 m. gruodžio mėn. Pagrindiniai televizijos kanalai (ABC, CBS ir NBC) tų atsargumo gairių laikosi ir programas šiek tiek kontroliuoja bent tuo laiku, kai vaikai paprastai žiūri. Kabelinės TV savininkai atsisako laikytis bet kokių taisyklių ar gairių, tvirtindami, kad jų tai nesaisto, nes jie „nesinaudoja tomis pačiomis bangomis, kaip reguliarios TV stotys". Nenuostabu, kad kabelinės TV kanalai pasižymi gausiausiomis žiaurybėmis ir kitomis, jauniems vaikams bei paaugliams netinkamomis, programomis. Iš neseniai patikrintų 10 TV stočių, kabelinė televizija per valandą parodė 55 žiaurumo, smurto, žmogžudystės atvejus, Fox ir CBS — maždaug 10, ABC — 3.

Nors nėra tikslu sakyti, kad žiaurumas žiaurumui nelygus, tačiau tikima, kad nusikaltimai, kuriuos įvykdęs kaltininkas nebaudžiamas, nes nusikaltimas vienaip ar kitaip „pateisinamas", padaro daugiausia žalos. Bet kokios cenzūros priešai perspėja, kad lengva kaltinti TV už įvairias visuomenės blogybes, nes televizija yra „apčiuopiamas" daiktas. Žmonės turi palinkimą ieškoti tokių, lengvai pirštu parodomų, kaltininkų, o nesiknisti į gilesnes priežastis, skatinančias jaunuolius eiti nusikaltimų keliu. Žmonija visais amžiais buvo labiau linkusi sugniaužti kumštį negu ištiesti pagalbos ranką. Tačiau tokie tvirtinimai nepakeičia fakto, kad pirmą kartą žmonijos istorijoje jos jaunoji karta tiesiog penima smurto, žudynių ir žiaurumo dieta, kasdien po kelias valandas plūstančia iš ekranėlio. Ir vis tai vadinama pramoga.

Jeigu tos pramogos nepaskatina vaiko ar jaunuolio į nusikaltimus, tai tikrai atbukina jo jautrumą artimo kančiai, užuojautą vargstančiam, toleranciją kitaip atrodančiam, kalbančiam, galvojančiam. Galbūt toks jaunuolis sąmoningai neis ieškoti sau aukos, bet niekas negali užtikrinti, kad, progai pasitaikius, nepasielgs, kaip tie visi televizijos herojai, kurie pratę problemas spręsti smurtu. Toks elgesys bus įaugęs nuo mažų dienų ir jau tapęs automatiška reakcija, kurios jaunuolis nebegalės sustabdyti.

D.B.

BELAUKIANT NUOSAVOS VALIUTOS LIETUVOJE

Lito gimtadienį minint

JONAS DAUGĖLA

Aną dieną Vyt. Landsbergis pareiškė, kad visiška Lietuvos nepriklausomybė bus įgyvendinta tik tada, kai bus iš Lietuvos teritorijos pašalinta svetimoji rusų kariuomenė ir sukurta nuosava lietuviška valiuta.

Nepaisant visų susitarimų su Rusijos valdžia ir jos prezidento B. Jelcino gražių pažadų, kariuomenės išvedimo reikalas yra įšalęs ir eina būdingu vėžio žingsniu — vienas žingsnis pirmyn, du atgal. Rusų kariuomenės vadovybė jaučiasi nepriklausoma nuo bet kokios valdžios, ir valdžių susitarimai visai nesaisto raudonųjų generolų. O kariuomenę, kurios vadai nepripažįsta jokios vyriausybės, niekaip kitaip negalima pavadinti, kaip tik ginkluotų plėšikų gauja. Tad šiandien dar net spėlioti neįmanoma, kaip greitai pirmoji Lietuvos pilnutinės nepriklausomybės sąlyga bus įgyvendinta.

Min. pirm. A. Abišala jau gerokai seniau pareiškęs, kad jo vyriausybė tvirtai nutarusi dar pirmajame spalio m. dešimtadienyje sugrąžinti į gyvenimą lietuvišką litą. Jau senokai yra išspausdinti ir Lietuvos Banko spintose sukrauti lietuviško lito banknotai. O šiomis dienomis į Lietuvą iš Anglijos buvo atgabentos sudėtingos mašinos metalinėms monetoms gaminti. V. Landsbergis buvo pakviestas pirmasis paspausti mygtuką — iškrito pirmosios lito monetos. „L. Aidas" rašė, kad, iki bus įvestas litas, šios mašinos bus naudojamos medaliams gaminti.

Visokiausių sukakčių tvaike veik ir nepastebėjome, kad š.m. spalio mėn. 2 d. galėjome atitinkamai paminėti ir švęsti lietuviško lito septynių dešimčių metų sukaktį.

Tačiau Lietuvos vyriausybei nepavyko savosios valiutos atstatymu pagerbti šią reikšmingą sukaktį. Tenka spėti, kad šiandieninė vyriausybė susidūrė su daugeliu nenumatytų kliūčių, o tos kliūtys gali būti labai panašios į ano meto vargus, kuriant Lietuvoje savąją valiutą. Tad ir pravartu suglaustai prisiminti ir lito gimtadienį, ir jo gimdytojų išgyventus vargus, ir gimdymo skausmus.

Buvo jau praslinkę net ištisi ketveri metai nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo, iki Lietuvos vyriausybė išdrįso pradėti galvoti apie savojo piniginio vieneto įvedimą. Atstačius mūsų valstybinę nepriklausomybę, Lietuva vertėsi vokiečių paliktomis vokiškomis markėmis (ostmarkėmis). Šie, kad ir beverčiai, pinigai vis dėlto galiojo ir Vokietijoje. Tuo būdu įvairaus plauko vertelgoms atsivėrė įvairiausios neribotos spekuliacijos galimybės. Tad vyriausybė išėmė iš apyvartos markes ir pakeitė jas auksinais. Auksinai galiojo tik Lietuvos teritorijoje. Panašiai ir šiandien Lietuvos vyriausybė, kovodama su spekuliacija, išėmė iš apyvartos rusiškus rublius ir savojoje šalyje piniginiam atsiskaitymui išleido talonus („vagnorėlius ar vagnorkas").

Tačiau 1922 m. Lietuva ne tik sustiprėjo savo viduje, bet ir buvo visiškai pasaulyje įteisinta. Ginklu buvo apgintos visos Lietuvos teritorijos sienos. M. Sleževičiaus vyriausybės pašaukti prie ginklo, Lietuvos savanoriai galutinai išvalė mūsų žemę nuo visokio priešo karinių likučių. Tarptautinėmis sutartimis Lietuva buvo priimta pilnateisiu nariu į pasaulio valstybių šeimą. 1920 m. buvo išrinktas Steigiamasis Seimas, kuris rugpjūčio 1 d. priėmė ir tautai paskelbė demokratinės Lietuvos konstituciją.

Tad tais pačiais metais ir buvo pradėtas svarstyti nuosavos valiutos įstatymas. Liepos 13 d. seimas priėmė Lietuvos banko įstatymą. Lietuvos Bankui buvo pavesta sukurti lietuvišką valiutą ir išleisti lietuviškus pinigus.

Pirmiausia buvo daromos pastangos sudaryti bent minimalų savos valiutos pagrindą auksu bei svetima patikima valiuta (doleriais). Pagal 1920 m. sutartį su Rusijos Federaline Respublika, Lietuva gavo maždaug už tris milijonus rublių vertės aukso. O, be to, karo nuostoliams atlyginti dar šiek tiek įvairaus turto ir kitokių vertybių. Savajai valiutai pagrįsti buvo daromos pastangos gauti paskolas iš Anglijos, Italijos ir Švedijos.

Būdinga, kad prie savos valiutos sukūrimo prisidėjo ir Amerikos lietuviai. Jie greitomis surinko ir į savo tėvynę nugabeno 16 svarų brangaus metalo dirbinių — auksinių papuošalų, auksinių dolerių ir pan. Tuo būdu buvo sudarytas pakankamai tvirtas medžiaginis pagrindas, ir 1922 m. spalio 2 d. (pirmadienį) Lietuvoje pasirodė litas. St. Seimas vienbalsiai nutarė, kad lito vertė turi būti nustatyta pagal Amerikos dolerio vertę 1/10 arba 0.150462 gramai gryno aukso.

Įdomi yra ir lito vardo atsiradimo istorija. Svarstant šį klausimą seime, buvo pasiūlyta savąjį pinigą pavadinti lietuvišku doleriu, krona, lyra, muštiniu ar lietu. Nuomonėms pasidalinus, sprendimas buvo paliktas rytojaus dienai. Kitą rytą susirinkus į posėdį, valst. liaudininkų frakcijos narys V. Vaidotas pasiūlė „lito" vardą. Šis jo pasiūlymas daugeliui patiko ir buvo veik vienbalsiai priimtas. Jau išeivijoje, Toronte, mūsų bičiulių suvažiavime užklausėme V. Vaidotą, kaip jam atėjo į galvą lito vardas. Jis mums paaiškino, kad daugelio kalbų žodynuose Lietuvos vardas prasideda LIT raidėmis (Lithuania, Litauen, Litva...). Tad prie šių trijų raidžių jis dar pridėjo galūnę „as" ir gavo LITAS. Tad šį žymųjį ano meto savivaldybininką ir kooperatininką Vaclovą Vaidotą ir derėtų laikyti lito krikštatėviu. Lito gimtadienio proga pritiktų jį prisiminti ir tinkamai pagerbti.

Nors litas buvo gana tvirtai pagrįstas auksu ir svetima valiuta, jo tikrąją vertę daugiau nulėmė laisvam gyvenimui prisikėlusios mūsų tautos gyvastingumas ir visuotinis tautos entuziazmas. 1922 m. dar nebuvo net pradėta žemės reforma. Tačiau, vos karui pasibaigus, Lietuvoje savaime kūrėsi ir pradėjo vyrauti vidutinis bei smulkus žemės ūkis. Savosios žemės išsiilgę, žemdirbiai visomis jėgomis kibo į nuosavos žemės darbus, nepagailėdami nei jėgų, nei laiko, nei prakaito galimai našiau ir vaisingiau išnaudoti kiekvieną ariamos žemės pėdą. Visomis įmanomomis priemonėmis buvo keliamas žemės derlingumas ir gyvulių produktingumas. Trumpu laiku visa Lietuva pasipuošė tvarkingomis darbščių ūkininkų sodybomis.

Per ketverius trumpus nepriklausomo gyvenimo metus vidutinio bei smulkaus ūkio našumas ir derliai pralenkė prieškarinių dvarų derlius. Kiek sunkiau buvo sukurti produktingą gyvulių ūkį. Ypač buvo sunku trumpu laiku pakankamai prisiauginti arklių. O arkliai tuo metu buvo pagrindinė žemės dirbimo ir vietinio transporto traukiamoji jėga.

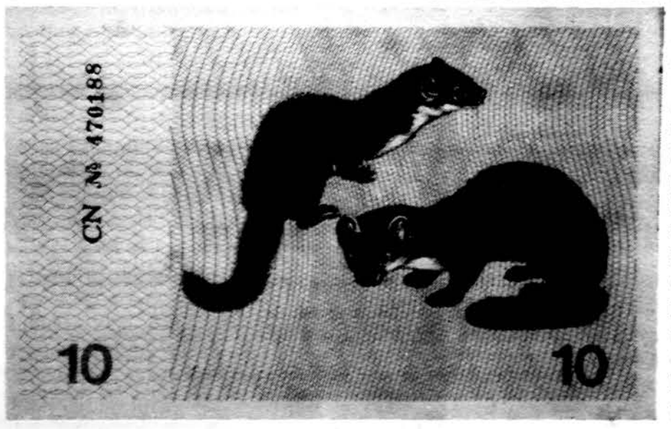

Bet vis dėlto, kai 1922 m. įvestas litas, žemės ūkis ne tik buvo pajėgus pagaminti pakankamai produktų, kad jais tinkamai aprūpintų kaimo ir miesto gyventojus, bet dar pagamino ir įvairių žemės ūkio gaminių eksportui. Tenka pažymėti, kad tuo metu pasaulio rinka žemės ūkio produktams buvo itin imli. Už tuos eksportuojamus gaminius buvo atsiskaitoma irgi auksu arba, kaip dabar sakoma: „konvertuojama valiuta".

Tad nenuostabu, kad mūsų litas palyginti trumpu laiku visame Vakarų pasaulyje pasidarė patikima valiuta. Už tą lietuvišką pinigą jau nebebuvo jokio vargo įsigyti pramoninių prekių ar žaliavų ir taip pat nuolat didėjo Lietuvos Banko aukso ištekliai.

Lietuvos litui išsilaikyti deramoje aukštumoje labai daug nulėmė nepalaužiamas to meto vyriausybės nusistatymas: neišleisti į apyvartą nei vieno lito, kuris nebūtų padengtas auksu ar kitomis vertybėmis. Šio nusistatymo tiesiog fanatiškai laikėsi ilgametis Lietuvos Banko valdytojas J. Paknys. Ilgametis finansų ministras J. Tubelis labai stengėsi, kad kiekvienais metais būtų subalansuotas valstybės biudžetas, ir vyriausybė niekada nebuvo skolinga nei svetimiesiems, nei saviesiems. To meto Anglijos laikraštis „The Observer" džiaugėsi: ...„malonu valiutų chaose rasti pastovią valiutą, kuri tarptautinėje rinkoje stovi aukščiau svaro sterlingų"... Mūsų litas kėlė pasididžiavimo jausmą saviesiems ir pavydo svetimiesiems.

Tad šiandien mūsų dabartinei vyriausybei, o taip pat ir visai tautai yra labai svarbu prisiminti lito gimtadienį. Pravartu prisiminti ir jo gimdymo vargus. Tai labai gražūs ir pamokantys praeities gyvenimo pavyzdžiai.

Šiandieninė vyriausybė ir visa mūsų tauta turėtų įsisąmoninti, kad savoji valiuta nėra vien grindžiama auksu ar kitomis vertybėmis, nors tai ir svarbi sąlyga. Tačiau savojo pinigo pastovumą bei tikrąją vertę dar lemia ir visos tautos darbo našumas, kiekvieno tėvynainio ryžtas paaukoti tautos labui savo jėgas, išmintį ir gyvenimo patirtį. Jaunoji lietuvių karta tėvynėje ir išeivijoje lito gimtadienio proga turėtų atsiminti, kad šalia medžiaginių vertybių ir jų vaikymosi yra dar tėvynės meilės ir idealizmo sąvokos.

NIEKAM NEREIKALINGI

JURGIS JANKUS

20

— Kad padarytum visų savo lietuvių sąrašą ir šį vakarą jam nuneštum.

— Sąrašo? Kuriem velniam. Ar žmonių skaičiaus negana? — vienas atsiliepė.

— Turbūt rusai nori sąrašus gauti, — įterpė kitas.

— Ir dar sakė, kad rytoj maistą išduos tik pagal sąrašą, — pabaigiau versti prancūzo žabaravimą.

— Šauks pavardėm? Pusryčio ligi pietų neišdalins.

— Jeigu tas pats pradės pavardes šaukti, tai nė ligi vidurnakčio nepabaigs. Velnias gali suprasti, ką jis švebeldžiuoja.

— Taip sako, o velnią galvoja.

— O aš sakau, kad rusai nori sąrašų, niekas kitas.

— Jeigu rusai reikalautų, tai pats komendantas būtų sąrašus sudarinėjęs.

— Komendantas... Komendantas turi ką veikti ir be sąrašų. Gal jam ir liepė, tai jis pasiuntė kvailą prancūzą.

Kol jie svarstė, man ėmė galvoje rūgti. Taip, kaip gerom mielėm užduotas alus. Akyse vis tebeskambėjo dailios prancūzės nedailus: „Kai patikrinsiu, pamatysi". Aš nenorėjau matyti jokio tikrinimo, bet jei tikrins, nepasakysi, kad neleisim. Jeigu užsispirs, daržines apsups kareiviai ir patikrins. Visokios prievartos tiek mačiusiems, nė į galvą neateis priešintis.

— Jeigu sąrašų nori, nesunku padaryti. Surašykit. Sąrašas mums patiems gali būti reikalingesnis, negu jiems. Ką mes žinom, kiek jis čia mus laikys. Gal tik nereikalingas baubas man lenda į galvą, bet lenda ir gana. Neišeina iš minties tos gražuolės, kuri, sakot, net ir kandžiotis moka, pažadėjimas patikrinti. Patikrinti galima ir be sąrašo, bet ką gali žinoti, ar visus patikrinai, o turėdami sąrašą šauks iš eilės.

— Tai kažin, ar tarp mūsiškių tokių yra? — kažin kuris metė mintį.

— Taigi kažin. Ką jūs žinot, iš kur aš atėjau, o ką aš žinau, iš kur jūs?

— Nemanau. Lietuviai SS dalinių neturėjo.

— Lietuviai neturėjo, bet lietuvių buvo.

— Tai ar žinai tokį. Pasakyk, patys patikrinsim.

— Kaip prancūzai?

— Kam tuoj — taip... Patiems svarbu žinoti. Jeigu žinočiau, tai pamatęs, kad tikrina, pasakyčiau: „Broliuk, lįsk į krūmus".

— Niekada nežinai, kokias velniavas kas išgyveno, — pasakiau.

— Ir kokias dar išgyvensim, — pasakė ilgasis.

— Vis tiek, — sakiau, — kai rašysit sąrašą, kiekvieno paklauskite, ar turi įrašytą pažasty kraujo grupę. Jeigu kas turi, tų neįrašykit.

— Nesakys.

— Nesakys, tegu neverkia, kai prancūzai ras. Arba kai amerikietis kažin kur išveš. Gal kur į belaisvių stovyklą, o iš ten į Rusiją, — labai ramiai prašneko į priekį išėjęs vyras. Šviesus, net švariai nusiskutęs, baltais, smulkiais dryželiais pamargintais marškiniais. — Tik dėl juoko. Pasakykite, ar yra čia nors vienas.

Neatsirado nė vieno. Man vėl užėjo kvaila mintis, atsisukau į Miką ir pasakiau:

— O kaip pats. Sakeisi ginklų fabrike dirbęs? — pasakiau ir pasijutau nejaukiai, bet Mikas tik galvą į mano pusę tepasuko.

— Pasivėlinau, — atsakė. — Kai mane nuvežė, pusė Berlyno jau buvo sudaužyta. Vokiečiam nebe tas rūpėjo.

Bet, vyrai, nenuklyskim į šonus, — tęsė tas pats, į priekį išėjęs, vyras. — Kai surašysim sąrašą, sueikim krūvon ir išsirinkim komitetą, kad būtų kas kalbėtų visų vardu. Ir kitokių reikalų gali atsirasti. Jeigu ilgiau mus čia užlaikytų, gal ir maistą gaminti galėtumėm sau atskirai. Kam mums valgyti kažin kieno supliurzintą marmalą, kad galime atsiimti produktus ir patys pagal savo skonį gamintis. Be to...

— Ar puodą išsiplovei. Kaip tu išsiplausi, kad kavos dar neišgėrei, — prašneko beveik į ausį.

Pasukau galvą. Šalia stovėjo Živilė, išsišiepusi nuo vienos ausies ligi kitos. Pažiūrėjau į ant žemės užmirštą puodą. Tikrai jame tebebuvo gerokai kavos.

— Daili prancūziukė čemerinių įpylė, negalėjau nuryti.

— Nebent per daug pasaldino, — nusijuokė. — Vis tiek nebegersi. Einu išplaut, — paėmė puodą.

— Ir aš kartu, — pakilau.

— Be reikalo. Prancūziukės ten nebėra, — nusijuokė.

— Jeigu ir būtų, tai vargu ar eičiau.

— Tai ką? Pavarė?

Pasakiau, kokį pašnekesį su ta prancūziuke sumečiau, beimdamas pusrytį. Živilė nusipurtė. Ji pati vakar viską matė ir niekaip negalėjo suprasti, kaip tokia kultūringa tauta galėtų taip daryti.

— Jie giljotiną išrado, — pasakiau.

Živilė vėl nusipurtė.

— To vakar tik ir tetrūko.

Kai išliejo kavą ir išplovė puodą, paklausė:

— Ar neturi savo kuprinėje kokios knygos. Jaunystę prie traukinio trečią kartą šiandien pabaigiau.

(Bus daugiau)

LIETUVIAI FLORIDOJE

Spring Hill, FLA

LIETUVA SUTVIRTĖS IR KLESTĖS

Tokia antrašte pradeda straipsnį Lietuvoje leidžiamas laikraštis „Mūsų kraštas", rašydamas apie Spring Hill Liet. klubo narius Virginiją ir Raimondą Kentrus, gimusius Amerikoje ir lankančius Lietuvą pirmą kartą.

Praėjusią vasarą net devyni Spring Hill apylinkės lietuviai viešėjo Lietuvoje. Daugumas jų, čia gimę ir augę, anksčiau apie tai nė nesvajojo. Bet Lietuvai atgavus nepriklausomybę, daug daug kam atsivėrė akys, ir gimė troškimas aplankyti tėvų ir senelių gimtines. Vieni iš tų apsilankiusių yra Stanley Dombrowski (klubo pirmininkas) su žmona, kuriems Lietuva labai patiko ir savo įspūdžiais susirinkime pasidalino su kitais klubo nariais.

Radviliškio rajono laikraštis „Mūsų kraštas" labai gražiai aprašė Virginijos ir Raimondo Kentrų įspūdžius ir optimistišką nusiteikimą Lietuvos ateitimi. Raimondas tikėjosi rasti Lietuvą labiau suvargusią, bet pamatęs, tiek daug gražių pastatų dar vis naujai statomų, jiems pareiškė: „Jeigu jūs turėjote drąsos ir ištvermės ištrūkti iš tokios galingos gorbačiovinės Tarybų Sąjungos, tai be jokios abejonės surasite jėgų nugalėti vidaus ekonominius sunkumus". Raimondui buvo labai įdomu pamatyti Puntuko akmenį, kuriame iškalti Dariaus ir Girėno bareljefai. Mat jis, dar būdamas vaikas, juos abu pažino ir išlydėjo į tą lemtingą žygį per Atlantą. Jo žodžiais: „Jie mane taip sužavėjo, kad ir aš vėliau tapau lakūnu".

Virginijai Kentrai Lietuva — žalia,žydinti, žavinga. Bet jai labai sunku suprasti, kad jos dėdienė buvo ištremta į Sibirą, kaip „buožė", nes turėjo 30 ha žemės. Labai džiaugėsi, galėdama susitikti su Lietuvos žmonėmis, kurie jai buvo tokie artimi, svetingi, brangūs ir už kuriuos ji meldėsi kiekvienoje bažnyčioje. Šiluvoje užsakė Mišias už prosenelių vėles ir už visos giminės sėkmę Lietuvoje bei Amerikoje. „Dievas padės, ir jokie tankai negali sutraiškyti išdidžios tautos išlikimo, siekių ir idėjų". Virginijai didžiausią įspūdį padarė Lietuvos vaikai, nes jie taip išpuošti ir labai gražiai auklėjami.

Išvykdami atgal į Floridą ir dėkodami už turiningą viešnagę, Virginija ir Raimondas Kentrai atsisveikina šiais žodžiais: „Netruks prabėgti 10-15 metu, ir Lietuva atsistos išsivysčiusių šalių greton. O mes, Amerikos lietuviai, rėmėme ir remsime savo Tėvynę. Su ašaromis akyse atsisveikiname, brangūs broliai ir seserys".

Solisto Juozo Nakutavičiaus vizitas Lietuvoje (jau ne pirmas) buvo skirtas ne vien tik malonumui, bet ir intensyviam darbui. Su Jūrate ir Arvydu Vilčinskais labai sėkmingai koncertavo Šventojoj, Palangoj, Klaipėdoj, Nidoje. Džiaugėsi, kad buvo neapsakomai malonus jausmas dainuoti gimtojoj žemėje. Paklaustas, ar teko dainuoti Kaune ir Vilniuje, atsakė neigiamai, nes, girdi, daugumą žmonių iš didmiesčių tuo laiku atostogavo pajūryje.

Svarbiausias atliktas darbas, tai Juozo ir Aldonos Stasilevičiūtės įdainuota kasetė „Naktis be mėnulio" kurią aranžavo kompozitorius Mindaugas Tamošiūnas. Tai muzika šokiams (tango ir valsai) su daugeliui žinomomis dainomis. Norisi ne tik šokti, bet ir kartu dainuoti. Daug meilės ir romantikos. Tik nelabai aišku, kad „Kauno laikas", aprašydamas kasetę „Naktis be mėnulio", paminėjo, kad ten „tebeskamba smetoniški valsai". Aš pats, asmeniškai, smetoniškų valsų, jeigu tokių buvo, negirdėjau. Kaip ten bebūtų, manau. kad kasetė gerai pavykusi. Malonu, kad Juozo Nakutavičiaus viešnagė Lietuvoje atnešė gražių vaisių, kuriais galės džiaugtis visi lietuviai.

Kostas Mačiulis

„NAKTIS BE MĖNULIO"

Į mano rankas pateko atsistatančioje Lietuvoje išleista magnetofono kasetė „Naktis be mėnulio", su muzika šokiams. Lietuvoje tokia muzika bolševikų laikais buvo vadinama „estradine". Dainingi lietuviai mėgsta dabar šokių muziką palydėti vyriško ir moteriško dueto dainavimais. Visose kasetės dainose dainininkas yra floridietis, buvęs newyorkietis, Juozas Nakutavičius, talkinamas solistės Aldonos Stasilevičiūtės. Malonaus tembro baritonas iš karto užburia klausytojus.

Anais nepriklausomybės laikais esame girdėję, o taip pat ir tremtyje Antano Šabaniausko įdainuotus tango, anglų valsus ir kitokius šokius. Ir šioje kasetėje pirmasis įdainavimas yra seniau Šabaniausko dainuotas tango „Naktis be mėnulio". Toliau išgirstame „Jaunystės meilė", „Mano gitara" ir kitus. Kasetė paįvairinta ir naujesnės kartos šokiais, kurių „Vasaros valsas" sukurtas B. Gorbulskio, „Vinguriavo takelis" — šios kasetės orkestro vadovo komp. Mindaugo Tamošiūno. Yra ir valso tempu sukomponuotos dvi liaudies dainos. Daugiausia vyrauja tango, kurių iš 16 atskirų šokių yra net 10.

Ši kasetė pagaminta Vilniuje 1992 m., komp. M. Tamošiūnui vadovaujant jo paties „Oktava" orkestrui. Komp. M. Tamošiūnas visus kasetės kūrinius aranžavo ir savo paties studijoje įrekordavo. Kasetės pradžioje jis sveikina Juozą Nakutavičių jo 45 metų dainavimo sukakties proga ir trumpai peržvelgia dainininko biografiją.

Taigi, turime A. Šabaniauskui labai gerą pakaitalą Juozo Nakutavičiaus asmenyje. Balsų tembrai abiejų skirtingi, tačiau J. Nakutavičius sugeba švelniai išreikšti dainoje jausmus mylimajai, paliesdamas jautrias moterų širdis. Tai jau nebe pirmoji J. Nakutavičiaus išleista kasetė. Energingas jis, todėl nenustebsime, jeigu jau ateinančiais metais jis ir vėl Lietuvoje įrašys naujų pramoginės muzikos įdainavimų.

A. Mironas

Įdomus užsiėmimas.

Nuotr. **Viktoro Kučo**

BRITŲ TEISININKAI PADĖS BALTIJOS VALSTYBĖMS

Š. m. liepos 29 d. Britų teisininkų draugija įsteigė Britų teisininkų sąjungą „BELLA" Estijos, Latvijos ir Lietuvos pagalbai. Jos tikslas — palaikyti profesinius ryšius su minimų valstybių teisininkais, padėti išvystyti teisinę profesiją, teikti informaciją, parūpinti pagalbą įstatymų tuose kraštuose projektavimui, jei to bus pageidauta, gal net pasikeisti teisininkais, kad būtų galima pažinti vieni kitų teisines sistemas ir susidariusias problemas. Bandoma sudaryti ir finansinę paramą.

Londone dirbanti advokatė Marija Jūratė Daniliūnaitė yra „BELLA", naujosios organizacijos padėti Baltijos valstybėms, narė. Kai Marija parašė teisinę knygą ir pradėjo tobulinti advokatus toje bendrovėje, kurioje ji dirba, per porą metų ji tapo žinoma daugeliui Londono teisininkų ir visuomenininkų. Daugiausia jos prestižas pakilo, kai Toronto advokatų grupė iškvietė ją iš Anglijos specialiai vienai bylai Kanados Aukščiausiajam teisme Ottawoje. Tai buvo pati didžiausia to laikotarpio civilinė byla Kanadoje. Ji turėjo nuspręst, kam teks turtingiausios Šiaurės Amerikoje aukso kasyklos. Marija užbaigė paruošti tą bylą ir teisme dalyvavo kaip advokatų konsultantė. Byla buvo laimėta prieš advokatų grupę, vadovaujamą geriausio Londono, Ont. (vieno šešių geriausių Ontario provincijos) advokatų.

Britų teisininkų delegacija 1992 m. birželio mėnesį lankėsi Vilniuje, susitiko su įvairiais Lietuvos pareigūnais, teisininkais ir nutarė, kad Lietuvai reikalinga labai skubi pagalba įstatymų projektavime. Siūlomi nuolatiniai britų akademikų ir praktikuojančių teisininkų vizitai su paskaitomis Vilniaus universitete.

1992 m. spalio 1 d. Londone įvyko kasmetinis teismų darbo metų atidarymas su visomis britų tradicijomis. Tai didelė iškilmė Londone. Kartu tuo metu vyko ir konferencija su seminarais ir kita numatyta programa. Spalio 2 d. įvyko seminaras „Teisinės profesijos organizacija Lietuvoje". Į šią iškilmę ir konferenciją buvo atvykęs iš Lietuvos atstovas teisinis patarėjas Rolandas Valiūnas. Britų teisininkų palankumą Lietuvai rodo ir tai, kad Lietuvos atstovui viskas buvo parūpinta, visaks apmokėta.

Paskutinėmis žiniomis, į čia minimos Pagalbos Baltijos valstybėms organizacijos „Bella" penkių narių komitetą paskirti ir du lietuviai: Kenneth Baublys ir Marija Daniliūnaitė. Teisininkai yra svarbus veiksnys, kuriant naują santvarką krašte.

D.E.

Lietuvos kareiviai talkina Vilkaviškio Caritui, iškraunant Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos atsiųstą konteinerį.

JAU KALĖDINIS VAIDINIMAS

Goodman teatras jau 15-ti metai Kalėdų laikotarpiui ryžosi statyti Dickenso „Christmas Carol". Pradės vaidinimus lapkričio 13 d. ir baigs 1993 m. sausio 3 d.

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, IL 60642
TEL. (708) 422-3000
FAX (708) 422-3163

Jau daugiau, negu 25 metai, kai mūsų agentūra organizuoja grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir kitus kraštus geriausiomis kainomis. Maloniai ir sąžiningai jus aptarnausime. Informacijai skambinti: **1-708-422-3000.** Darbo val.: **pirmad., antrad., ketvirtd. ir penktd. 9 v.r.—5 v. p.p. Trečd. 9 v.r.—7 v.v.**

Lietuviškos Kepyklos Omahoje
Populiarus visoje Nebraskoje
NAPOLEONAS

Bet kokia proga, pagal užsakymą (sušaldytas) yra siunčiamas į 48 Amerikos valstijas.

An extraordinary taste treat for **ANY OCCASION!**

All items are shipped frozen via U.P.S. second day air, to all 48 continental states. For further information...

Kaina: $33.25 oro paštu per dvi dienas

Torto dydis: 8 in. diam. Approximately 16 servings

LITHUANIAN BAKERY, INC.
5217 South 33rd Avenue, Omaha, Nebraska 68107
(402) 733-3076
Founders: V. & S. Mackevicius

Skambinti toll-free 1-800-255-2255 ext. 1471

Price includes all shipping & handling charges to the 48 continental States via U.P.S. Enclosed: ☐ Check ☐ M.O. ☐ Visa ☐ MC ☐ DC
Card No ____ Exp. Date ____
Name ____
Address ____
City ____ State ____ Zip ____

INTERNATIONAL TRAVEL CONSULTANTS
Žaibas

Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ŽAIBAS" — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų

5525 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- **MLS.** Kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **veltui**
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

REAL ESTATE

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60629
(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- **MLS** kompiuterių ir **FAX** pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- **Visi agentai kalba lietuviškai**
- Nuolaida pensininkams

Century 21
REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS

Asmeniškai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite BUDRAIČIUI
Bus. 312-585-6100, res. 312-778-3971

FOR SALE

Motel by owner; 16 nice brick units; 2 bedrm. home off interstate. Motel and home **$175,000 cash. Call 815-265-4172**

FOR RENT

Gulfport, FL išnuomojamas butas vienam ar dviem asmenims žiemos sezonui ar visiems metams. Skambinti **813-345-0390.**

IEŠKO

Noriu pirkti skalbiamą mašiną gerame stovyje. Gali būti ir senoviško modelio. Skambinti: **708-423-0012**

Moteris ieško bet kokio darbo ir gali gyventi kartu. Vairuoja mašiną, truputį kalba angliškai. **Skambinti Margaritai, tel. 312-776-8340.**

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicagos miesto leidimą. Darbu ir užmiesty. Darbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUVUS
Kreiptis į Hermis Deckys
Tel. 585-6624. Nuo 8 ryto iki 6 v.v.
Kalbėti lietuviškai

HAGGERTY CHEVROLET
6711 South Western • Chicago
(312) 737-4000

Darius Urbaitis

- Perkame, parduodame ar surandame Chevrolet, Pontiac, GMC Truck, Volkswagen, Oldsmobile ir Dodge firmų automobilius.
- Taip pat parduodame vartotus, mažai mylių turinčius, automobilius.
- Greitas ir efektyvus patarnavimas.
- Atsakome visus klausimus apie automobilius.
- Sklandžiai kalbame ir lietuviškai ir angliškai.

LITHUANIAN DIASPORA KONIGSBERG TO CHICAGO.

anglų kalba. Autorius **Antanas J. Van Reenan**

Knygoje nagrinėjama lietuvių tautiškumo kilmės ištakos, analizuojama ta ligi šiol negvildenta vertybių konfigūracija. Studijų dinamiškumo eigoje, skverbiamasi į diasporos mentalitetą, išryškinama Rytų Europos mintijimo variacijos, aiškinama. Kaip apsiginklavus sava ideologija, galima taikingai sugretinti savojo tautiškumo pagrindus su Amerikos tautiškumo principais.

Knyga pradedama 19-to amžiaus lietuvių tautiškumo supratimu-pajautimu. Dėmesio centre — lietuviai ateiviai. Apsiribojama Čikaga. Pirmoji banga (lietuviai ateiviai) (1867-914) — lietuviai, daugumoje ekonominiai emigrantai, savo noru palikę gimtąjį kraštą, daugumoje valstiečiai, menku išsilavinimu. Antroji banga (1948-1952) — be didesnių išimčių, profesionalai, išsimokslinę, atvykę ne savo noru ir įgiję D.P. (displaced persons) vardą. Analizuojamas kultūrinis susidūrimas tarp abiejų minėtų bangų. Vaizduojama kaip Antroji banga perėmė Pirmosios bangos sukurtas institucijas ir kaip sukūrė naujas.

Knygą sudaro 330 psl., didelio formato. Išleido University Press of America, Inc., Lanham, New York and London. Kaina su persiuntimu **27 dol.** Illinois gyv. dar prideda **2 dol.** valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

Draugas
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

VARTOTŲ DAIKTŲ IŠPARDAVIMAS
SKOKIE VALLEY SYNAGOGUE
8825 E. PRAIRIE RD., SKOKIE
Šeštd., lapkričio 7 d., 8 v.v.—11 v.v.
Sekmd., lapkričio 8 d., 10 v.r.—4 v. p.p.
Drabužiai (turime aukštų vyrų dydžius) ir namų apyvokos reikmenys.

Lenkų Okupacijoje ir Jų Kalėjimuose

Povilas Petkevičius

Šioje 187 psl. knygoje vilnietis autorius aprašo savo gyvenimo tarpsnį, praleistą lenkų okupuotoje Lietuvos dalyje ir 8-rius metus kalėjimuose. Kaina su persiuntimu 9.50 dol. IL. gyv. dar prideda 64 ct. valstijos mokesčio. Viską mums siųsti „Draugo" adresu.

150 METŲ NEW YORKO FILHARMONIJOS ORKESTRUI

P. PALYS

Seniausias šio krašto simfoninis orkestras, New York Philharmonic, šiais metais švenčia 150-tąją savo veiklos sukaktį. Šis orkestras yra laikomas vienas geriausių Amerikoje. Jis nemažai laurų yra nusipelnęs ir iš viso pasaulio simfoninės muzikos gerbėjų. Su koncertais aplankęs daugelį kraštų, koncertavo garsiausiose koncertų salėse, yra įsigijęs tarptautinį pripažinimą. New Yorko filharmonijos orkestrui yra vadovavę ir jam dirigavę tokie muzikos milžinai kaip Mahler, Toscanini, Bernstein, Boulez, Mehta. Nuo praėjusių metų rudens orkestras perėjo į Kurt Masur rankas, kuris tuoj ėmėsi iniciatyvos labiau patobulinti orkestro sąskambį. Sukeitė kai kurių instrumentų sekcijų vietas. Jis violončeles, buvusias orkestro dešinėje pusėje, atkėlė į vidurį prieš dirigento pultą, o į jų vietą atitraukė antruosius smuikus.

Orkestro muzikantai nusiskųsdavo, kad jie grodami nepakankamai viens kitą girdi, o tai turi įtakos į orkestro sąskambį. Tuo reikalu, orkestro dirigentui pageidavus, o jo vadovybei sutikus, buvo padaryti patobulinimai. Scenos šonuose įmontuotos įvairaus dydžio ir formos (kažkas panašaus į dėžes), o lubose nevienodame aukštyje pakabintos medinės plokštės. Visi pripažįsta, kad Filharmonijos orkestro salėje (Alice Fischer Hall), Lincolno centre akustika yra žymiai pagerėjusi.

Sukaktuvinį, 150-tąjį, 1992-93 metų sezoną pradėjęs rugsėjo 16 d., orkestras savo gimtadienį minės lapkričio 5 d. Tos dienos vakare įvyks iškilmingas koncertas. Koncerto programoje bus atliktas garsaus prancūzų kompozitoriaus Olivier Messiaen veikalas „Eklairs sur l'Audela". Tai bus to didelio veikalo pasaulinė premjera. Susidedantį iš 128 muzikantų N.Y. Filharmonijos orkestrą diriguos buvęs to orkestro muzikos direktorius Zubin Mehta. Jis su kompozitorium O Messiaen palaikė glaudų asmenišką, profesinį kontaktą. Šį veikalą Filharmonijos orkestras buvo specialiai pas kompozitorių užsakęs. Gaila, bet kompozitorius O. Messiaen savo kompozicijos negalės išgirsti, nes jis, išgyvenęs 83 metus (gimęs 1908 m.), praėjusį pavasarį iškeliavo į amžinybę.

Kompozitorius Olivier Messiaen buvo giliai tikintis katalikas. Jis yra laikomas pačiu didžiausiu (po Ravel) prancūzų kompozitoriumi. Panašiai kaip ir Bach, jis galvojo, kad visa muzika turėtų būti rašoma didesnei Dievo garbei. Sukaktuvinio koncerto veikalo tema — biblinė, paimta iš Apreiškimo knygos ir Mato, Luko bei Jono evangelijų.

Komp. O. Messiaen tvirtino, kad jis kurdamas girdi ne tik muziką, bet mato ir spalvas. Rašė ilgas kompozicijas. Vienas jo parašytas veikalas pianinui turi net 175 puslapius, o jo atlikimas užima 3 valandas. Vienintelės jo sukurtos operos „Saint Francois d'Assise" pastatymas užtrunka 6 valandas.

Ilgos veiklos New Yorke Philharmonic orkestro sukakčiai pažymėti Televizijos ir Radijo muziejus spalio 20 d. atidarė parodą, pavadintą „The New York Philharmonic". Paroda tęsis septynis mėnesius. Joje bus parodyta įvairi istorinė medžiaga iš to orkestro ilgos veiklos: fotografijos, raštai, muzikiniai įrašai (juos galima klausyti individualiai), filmai, video juostos. Bus rengiami seminarai.

TREČIA APMOKAMA TELEVIZIJA

Chicagoje pradeda veikti trečias apmokamos-kabelinės televijos kanalas, kurį įveda 21st Century Technology group. Ši televizija numato daugiausia plėstis Chicagos pastatuose arčiau Michigano ežero, nuo 51 gatvės iki Evanstono.

Žodžiais alkano nepapenėsi.
Rumunų patarlė

„DRAUGO" RĖMĖJAI

Pratęsdami prenumeratą „Draugui" aukojo:

100 dol. — Juozas Doveinis, Sterling Hts., MI.

80 dol. — Sofija Plenys, Oak Lawn, IL.

70 dol. — Jesuit Fathers, Cleveland, OH.

60 dol. — Arūnas Draugelis, Naperville, IL.

55 dol. — Linas Lauraitis, Inverness, IL.

50 dol. dr. Birutė Kasakaitis, Chicago, IL; Vytautas Beleckas, Sunny Hills, FL; B. Andrašiūnas, Orland Park, IL; dr. A. Čepulis, Willoughby Hills, OH; dr. Petras Kisielius, Berwyn, IL; Dalia Dundzila, Clarendon Hills, IL; Petras Pisnys, Chicago, IL; Jonas Cinga, Los Angeles, CA.

45 dol. — Adelė Sagatas, Hollywood, FL; Vytautas Sinkus, Chicago, IL.

40 dol. — Levutė Giecius, Crystal Lake, IL; Mary Ankudas, Baltimore, MD; Marija Paliokas, St. Petersburg, FL.

35 dol. — Edvardas Modestas, Willow Springs, IL.

30 dol. dr. John Skirgaudas, La Jolla, CA; Edward Sileikis, Toronto, Canada; Laima Predkekelis, Huntington Beach, CA; J. Petrauskas, Toronto, Kanada; Pranas Jurkus, Elmhurst, IL: Stanley Patlaba, Lemont, IL; Juozas Sulaitis, St. Petersburg; FL: G. C. Tamkutonis, Chicago, IL.

27 dol. — Aleksandras Dundulis, Chicago, IL.

25 dol. — Algirdas ir Aldona Brazis, Palos Heights, IL; Ona ir Vincent Skupeika, Cooper City, FL; Genovaitė Modestas, Indian Head Park, IL.

20 dol. — J. Butvila, La Grange, IL; Cecilija Balsys, Redford, MI; Povilas Okimcius, Cicero, IL; Algis Šimkus, Surfside, FL; Bronė Dirmantas, Chicago, IL; Jonas Talandis, Santa Monica, CA; Tadas Jurcys, Palos Heights, IL; Aldona Kirstuk, St. Pete Beach, FL; Loretta Kynas, St. Petersburg, FL; Jolita Arzbaecher, Chicago, IL; Charles Sable, Chicago, IL; Vincas Viltrakis, Chester, PA; Vincas Geležūnas, St. Louis, MO; Marija Černius, Hinsdale, IL; Jūra ir Juozas Kredys, Lockport, IL; V. Raišys, La Grange, IL; A. Paulionis, St. Petersburg, FL; Ferdinandas Visockas, Belleview, Fl; Stasė Bliudžius, Southfield, MI; Juozas Naikelis, Omaha, NE; Alexandra Gylys, Olympia, WA; Antanas Vieskalnis, Centerville, MA; Regina Spirauskas, Los Angeles, CA; Silvija Aleksiūnas, Indian Head Park, IL; Vladas Paliulionis, Berwyn, IL; Viktoras Lesniauskas, Chicago, IL; John Shatas, Waterbury, CT; E. & K. Kriaučiūnas, Clarendon Hills, IL; Ben Paulionis, Willoughby Hills, OH; Vince Udrys, Northville, MI; Stasys Geldys, Belleville, MI; Vladas Vaškelis, St. Petersburg, FL; Stasys Židonis, Riverside, IL; Vytautas Mikūnas, Palos Hts.; IL; Marcelė Vaičienė, Santa Monica, CA; A. & R. Graužinis, Elgin, IL: Bronė Pabarčius, Chicago, IL; Alfonsas Pimpė, Chicago, IL; Jonas ir Aušra Paroniai, Darien, IL; Ona Jasas, Crown Point, IN: Antanas Viktora, St. Petersburg, FL; Jūratė Gentlesk, Haddonfield, NJ; Jonas Asminas, Livonia, MI; Aldona Klimavičienė, Worcester, MA; Stasė Šlapikas, Cicero, IL; Adolph Šimkus, Ormond Beach, FL; Hiacintas Suvaizdis, Cicero, IL; Stella Maurukas, Algonquin, IL; Kastytis Karvelis, Troy, MI; Domas Misiulis, Lockport, IL; Antanas Baltrušaitis, Bolingbrook, IL; Bronė Selėnienė, Livonia, MI; Birutė Kasinskas, Chicago, IL; Petras Petrušaitis, Racine, WI; Helen Kolosovas, Northbrook, IL; Teresė Alenskienė, Lemont, IL; Augustinas Ašoklis, Berwyn, IL; Antanas Brazdžiūnas, Palos Park, IL; Juozas Kazlauskas, Waterbury, CT; Petras Petraitis, Richmond Hill, NY; Adelaida Strijauskas, St. Petersburg, Fl, dr. Albertas Gasis, Albuquerque, NM; Teresa Kasper (Delta Lounge), Burbank, IL; Arvydas Tamulis, Chicago, IL; Eglė Vilutis, Daytona Beach Shores, FL; A. Numgaudis — Costa Mesa, CA; M. Kleinaitis, St. Petersburg, FL; Albina Tomkus, Juno Beach, FL; Gediminas Žemaitis, Cleveland, OH; Julius Telyčėnas, Hamilton, Kanada; Henrikas Johansonas, Willowick, OH.

Dr. Maris J. Lans

announces the opening of his office for the

General Practice of Dentistry

Marlow Heights Shopping Center

4165 Branch Avenue, Suite 201
Marlow Heights, MD 20748

(301) 423-3031

(formerly the office of Dr. Aaron Stoner)

48 Hour Complete Denture Service Available by appointment

Lab technician on premises
Fridays and Saturdays
for same day relines and repairs

A.†A.
JUOZAS RIMKEVIČIUS

Gyveno Chicagoje, Archer Hts. apylinkėje.

Mirė 1992 m. lapkričio 2 d. 11:15 val. ryto, sulaukęs 82 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Panevėžyje. Amerikoje išgyveno 42 m.

Nuliūdę liko: žmona Aldona, daug draugų ir pažįstamų.

Priklausė ALIAS, Liet. Bendruomenei, Brighton Pk. apyl., BALF'ui, Lietuvių Fondui.

Kūnas pašarvotas lapkričio 6 d., penktadienį nuo 2 iki 9 v.v. Gaidas-Daimid laidojimo namuose, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks lapkričio 7 d., šeštadienį. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto įvyks gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusi žmona.

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. 312-523-0440.

A.†A.
JUOZUI RIMKEVIČIUI

mirus, velionio žmonai mielai ALDONAI, reiškiame užuojautą ir kartu liūdime.

Krikštasūniai:
Visvaldas, Algis Grabauskai,
Arvydas Dailidė su šeima
ir velionio artimieji:
Onutė Bakaitienė
Joana ir Vytautas Dailidžiai
Stasė, Juozas ir Kristina Grabauskai

A.†A.
PETRAS BEDULSKIS, SR

Gyveno Ingleside, IL, anksčiau Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1992 m. lapkričio 2 d. 11 val. vakaro, sulaukęs 84 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Slavikų valsč. Amerikoje išgyveno 43 m.

Nuliūdę liko: žmona Marija Šimkutė, sūnūs Jonas, Petras, marti Margaret, anūkas Petras III bei kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, lapkričio 5 d. nuo 4 iki 8 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks penktadienį, lapkričio 6 d. Iš laidojimo namų 10 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje 10:30 val. ryto įvyks gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, sūnūs, anūkas ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345.

A. † A.

Taip netikėtai nelauktai, Tu šitą žemę palikai.

ZENONAS KRASAUSKAS

Gyveno Chicagoje, Brighton Parko apylinkėje.
Mirė 1992 m. lapkričio 2 d. 2:06 val p.p. sulaukęs 71 m. amžiaus.
Gime Lietuvoje, Tverečiaus Valsčiuje, Disnos kaime.
Išgyveno Argentinoje 7 m., Amerikoje išgyveno 38 m.
Nuliūdę liko: žmona Stasė, sūnus Algirdas su žmona, anukė Isis.
Priklausė Lietuvių Šaulių sąjungai, Brighton Parko Namų Savininkų organizacijai ir Brighton Parko Bendruomenei.
Kūnas bus pašarvotas trečiadienį, lapkričio 4 d. nuo 2 iki 9 v.v. Gaidas-Daimid laidojimo namouse, 4330 S. California Ave.
Laidotuvės ivyks lapkričio 5 d., ketvirtadienį.
Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Nekalto Prasidėjimo bažnyčią, kurioje 9:30 val. ryto įvyks gedulingos Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus nulydėtas į Lietuvių Tautines kapines.
Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.
Nuliūdę žmona, sūnus, anūkė ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. David Gaidas. Tel. 312-523-0440.

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša
kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke
Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.
Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS

The right flight to Vilnius

Skriskite SAS iš Š. Amerikos į Vilnių per Kopenhagą! Kopenhagos aerodrome lengva ir patogu persėst į kitą lėktuvą. Čia išvengsite keleivių spūsties. Skrydžiai į Vilnių — tris kartus savaitėje. Vietinių lėktuvų tvarkaraštis atitinkamai pritaikytas transatlantiniams.

Kai būsite Kopenhagos aerodrome, aplankykite „tax free" parduotuves.

Nemažai sutaupysite!

„Mileage Plus" ir „OnePass" nariai gauna kreditą už nukeliautas mylias. Platesnei informacijai skambinkite savo kelionių agentui arba

SAS Tel. 1-800/221-2350

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

APLINK MUS

x Pradedant „Draugo" vajų, žurnalistas Antanas Juodvalkis teisingai rašė: „Kad lietuviškų laikraščių skaitytojai ir bendradarbiai nesulaikomai mažėja. Leidėjų finansinė krizė nuolat auga. Tai rodo mūsų išeivijos silpnėjimą". „Draugo" egzistavimui užtikrinti yra įsteigtas vajaus komitetas, kuris veiks visus metus. Komitetas prašo ir tikisi lietuviškos visuomenės paramos. Komitetas yra užplanavęs seriją koncertų, kurie įvyks 1993 m. kovo mėn. ir yra išsiuntinėjęs skaitytojams laiškus. Bet kokio dydžio auka yra nuoširdžiai įvertinama. Aukotojų aukos yra skelbiamos „Draugo" 5-tame puslapyje.

x Downers Grove gyventojo Jurgio Milerio paragintas, čikagietis Bruno Skever Lietuvių Muzikologijos archyvui padovanojo savo sesers a.a. Onuks Stephens muzikinės literatūros, gaidų, nuotraukų ir programų rinkinį. Onuks Stephens daugelį metų buvo solistė Pirmyn choro koncertuose, operose ir muzikiniuose vaidinimuose. Lietuvių kalbos mokytoja, ji buvo lietuviukų grupės „Bijūnėlis" muzikinė direktorė. Bruno Skever dovana praturtintas, Žilevičiaus-Kreivėno Lietuvių Muzikologijos archyvas, veikiąs Lituanistikos Tyrimo ir Studijų centro apimtyje, yra didžiausias lietuvių muzikologijos rinkinys už Lietuvos ribų.

x Jurgis Vidžiūnas, Lietuvių operos vicepirmininkas, deda visas pastangas, kad šiemetinis Lietuvių operos balius kuo geriausiai pasisektų ir sutelktų lėšų šio sezono Operos planų įgyvendinimui. Operos valdybai prieš akis dideli darbai, jie pareikalaus ir didelių išteklių, o iždas tuščias. Jei dalyvavote baliuje pernai, atvykit ir šiemet, o jei pernai negalėjote, tai šiemet būtinai, nenusivilsite. Operos balius bus šaunus ir jau visai arti, lapkričio 14 dieną, Jaunimo centre.

x Už a.a. kun. Viktorą Dabušį, antrųjų mirties metinių dieną, lapkričio 9 bus aukojamos šv. Mišios: St. Petersburge, FL, Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, Paterson, N.J. ir pranciškonų vienuolyne, Brooklyn, N.Y. Prisiminkime jį tą dieną savo maldose.

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 778-0800
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. (708) 325-3157
Valandos pagal susitarimą

x Lietuvos ambasados ir JAV LB-nės konferencijoje humanitarinės pagalbos Lietuvai stiprinimo klausimais bus kalbama apie išeivijos galimą talką Lietuvai energetikos, ekologijos ir transportacijos srityse. Washingtone, D.C. š.m. lapkričio 7 ir 8 d. įvykstančioje konferencijoje JAV Gamtos Apsaugos administratorius Vidurio vakarų regionui inž. Valdas Adamkus moderuos tiems klausimams skirtą simpoziumą ir pateiks pranešimą ekologinės padėties reikalais. Maryland universiteto prof. dr. Kazys Almenas referuos Ignalinos jėgainės klausimus, o inž. Stasys Bačkaitis, einąs atsakaingas pareigas JAV Transporto departamente, transporto klausimus. Visi trys pranešėjai artimai bendradarbiauja su Lietuvos vyriausybės pareigūnais savo patirties srityse. Inž. V. Adamkus, JAV Administracijos pavedimu, administruoja JAV skirtą Baltijos valstybėms paramą ekologijos srityje.

x LTSC Lietuvių muziejaus direktorė Nijolė Mackevičienė gavo pranešimą iš „The Marquis Who's Who Publications Board", kad jos biografija bus įtraukta į „Who's Who in America" 47-tą laidą (1992/1993 m.). Šis, visose bibliotekose randamas, leidinys informuoja apie tik tuos amerikiečius, kurie yra ryškiai pasižymėję savo pasirinktose darbo ar veiklos srityse ir kurie tuo būdu yra reikšmingai prisidėję prie šiuolaikinės visuomenės pagerinimo. „Who's Who in America" yra aukščiausias savo rūšies įvertinimas; kiti reikšmingi, bet mažiau pasiekę asmenys pakliūna tik į kitus tos pačios leidyklos biografinius žinynus, pvz. „Who's Who in the Midwest".

x Didelį aktyvumą pagalbos Lietuvai teikime rodąs Mercy Lift sambūris š.m. lapkričio 7 ir 8 dienmis Washingtone, D.C. vykstančioje pagalbos Lietuvai konferencijoje bus gausiai atstovaujamas. Iš Chicagos vyksta Algis Ankus, Viligailė ir Jurgis Lendraičiai, o iš Pietinės New Jersey — Rimas ir Audronė Gulbinai. J. Lendraitis ir R. Gulbinas pateiks pranešimus vieno medicininio simpoziumo metu, o V. Lendraitienė moderuos simpoziumą jaunimui teikiamos pagalbos reikalais.

x Ieškomas Kazimieras Prakapas, Adomo sūnus arba jo vaikai. Gimė apie 1911 m., išvyko iš Varėnos apskrities Perlojos valsč., Laičių km. apie 1930 m. Gyveno Worcester, Mass. Ieško brolio dukra, **Onutė Prakapaitė-Antušienė, J. Janonio 1-1, Palanga, 5720, Lithuania.**

(sk)

x Klientų pageidavimu, kalėdinių siuntinių į Lietuvą priėmimas pratęsiamas **iki lapkričio 10 d.** Kaina laivu nuo 58 ct. už svarą, lėktuvu nuo $2.50 už svarą. **Atlanta I.E., 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-434-2121;** iš toliau tel. **1-800-775-SEND.**

(sk)

x 55 SVARŲ geriausių maisto produktų rinkinys — **$98;** 22 sv. mažesnis paketas — **$65;** 22 sv. mėsos produktų ir aliejaus — **$98.** Prie visų siuntinių galite užsakyti aspirino ir vitaminų. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.**

(sk)

x Norint pirkti bei parduoti sklypus ar namus, prašome kreiptis į **Vyt. ar Genę Beleckus, 540 Ambassador Ct. Sunny Hills, Fla. 32428, tel. 904-773-3333.**

(sk)

x Istorinės nuotraukos iš Lituanistikos Tyrimo ir Studijų centro rinkinių praturtino dvi naujas knygas. Pas mus teiraudamasis, „rado, ko ieškojo", prof. David M. Crowe, autorius studijos „The Baltic States and the Great Powers, Foreign Relations 1938-1940". Iliustracijų parūpinome ir populiariai knygai, „Lithuania", kurią mokyklinio amžiaus jaunimui išleido Lerner Publications Co. „American Girl" žurnalo redakcijai padėjome surasti lietuvaičių 19-tame šimtmetyje dėvėtų rūbų paveikslus, pagal kuriuos žurnalo parinktas dailininkas piešia lėlę lietuvaitę. Skaitytojos ją ras žurnalo sausio-vasario numeryje, galės išsikirpti ir ten išspausdintais rūbeliais aprengti.

x Kelinti metai, kai išskirtinis išeivijos lietuvių dėmesys skiriamas padėti Lietuvai medicininio auklėjimo, medicininių priemonių, vaistų ir medikamentų teikimo srityse. Š.m. lapkričio 7 ir 8 d. Washingtone, Marriott Georgetown viešbutyje įvyksiančioje konferencijoje humanitarinės paramos Lietuvai stiprinimo klausimais pranešimus pateiks Marcy Lift vicepirm. Jurgis Lendraitis, Howard universiteto biomedikos specialistas inž. Alfredas Jakniūnas, U.S. Baltic Fundacijos medicininio skyriaus ko-pirmininkas dr. Juozas Laukaitis, dantistų organizacijos ADAL pirmininkas dr. Leonidas Ragas, farmacininkų organizacijos LAPAs vicepirmininkė dr. Angelė Dirkienė ir su Mercy Lift bei kitomis šalpos organizacijomis artimai dirbantis transporto žinovas Rimas Gulbinas.

x Lietuvių Fondui vajaus proga aukojo: $300 Albinas ir Aldona Karaliūnai, $200 Jonas ir Nemira Šumskiai, Vytautas ir Joana Dailidės, Petras ir Ilona Dapkai, X, Julius Lintakas, Adolfas ir Janina Vainauskai, dr. Robertas Vitas. Dėkojame ir prašome aukas siųsti ir bilietus įsigyti lapkričio 21 d. jubiliejiniam pokyliui LF būstinėje — 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60629.

Dvi draugės.

Nuotr. **Viktoro Kučo**

x Operos balius bus lapkričio 14 d., Jaunimo centre. Jame meninę dalį atliks Operos choras, kurį diriguos **Ričardas Sokas.** Solo partiją dainuos sol. **Algirdas Brazis.** Jiems akompanuos **Manigirdas Motekaitis.** Girdėsime naujus kūrinius, kurie čia dar nebuvo dainuoti. Baliaus pradžia 6:30 val. vak. Čia bus išrinkti ir penki laimingieji bilietai, tad jau pats laikas grąžinti laimėjimų bilietų šakneles. Šokiams gros Ričardo Soko orkestras. Jaunimo centre visą naktį mašinas saugos policija. Kviečiame dalyvauti baliuje ir tuo padėti išsilaikyti mūsų Operos vienetui. Stalus arba tik vietas prašome užsisakyti pas Operos vicepirm. **Jurgį Vidžiūną** šiuo telefonu: 312-767-5609.

(sk)

Tėvynės ŽVAIGŽDUTĖ

Įsteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Kartą metuose ir Vėlių miestai nušvinta nuostabia šviesa, kviečiančia žemės gyventojus pabendrauti ir maldos keliais nuvesti jas prie Dangaus Vartų.
(Iš šeimos kalendoriaus)

NE TAU

Ne tau, ne tau, žemele miela,
Širdis karštoji sutverta,
Ne tau pavergti mano sielą,
Ne tau, ne tau ji paskirta!

Žinau, Aukščiausias mane leido,
Palietęs uginimi dangaus,
Ir pažymėjęs mano veidą,
Man vardą suteikė žmogaus.

Taip pats išpuošęs numylėjo,
Paskyrė man' vien dėl Savęs,
Man amžių laimę pažadėjo
Ir pats su meile ten įves.

Vien Jo beieško mano siela,
Be Jo vien ilgisi širdis...
Ne tau skirta aš, žeme miela,
Ne čia, ne čia širdis atgis!

Sudiev, sudiev, graži žemele!
Tavy gyvensiu, bet ne tau!
Malonė sielą mano kelia,
Kur laimę amžiną matau!

Skrendu tad aš sparnais malonės,
Kur giesmės skamba angelų,
Kur jiems panašūs tapę žmonės
Aukščiausiam gieda giesmes jų.

Vynmedžio šakelė

Red. Šis eilėraštis skirtas Vėlinėms prisiminti. Dažnai žmonės pamiršta mirusiuosius. Kas iš akių, tas ir iš atminties. Nors tą dieną reikėtų jų neužmiršti, maldomis prisiminti. Jie nieko daugiau iš mūsų nenori, tik maldos. O maldelę sukalbėti, juk mums nesunku. Tad visi, jei ne kasdien, tai nors tą dieną!

MIRUSI MOTINA ATNEŠA PUSRYTĮ

Vėlinių proga iš mūsų liaudies pasakojimų

Seniau Pailiuos (Kruopių valsčiuje) gyveno Juozapavičius, seniai jau miręs. Buvo vedęs. Mirė jo motina, kurios labai gailėjosi. Kur tik eidavo, vis ją minėjo ašarotomis akimis. Šventomis dienomis jis nueidavo į kapines, atsiklaupdavo prie jos kapo ir ilgai ilgai melsdavosi. Jis pasakodavo tokį įvykį: „Vieną kartą išėjau pjauti šieno. Pjoviau pjoviau, jau priešpiečiai, o man pusryčių niekas neatneša. Pjaudamas verkiu ir sakau, mama, kad tu būtum gyva, jau seniai būtum atnešusi man pusrytį. Tą pasakęs, pakeliu galvą, žiūriu ir ateina mano mama per krūmų atžalas, su tais pačiais drabužiais, kuriais buvo palaidota. Jau tik keli žingsniai nuo manęs. Numetęs dalgį į krūmus, parbėgau namo. Pavalgęs pusrytį, einu palengva žiūrinėdamas. Nieko nematau, tik įbestas dalgis tebestovi. Nuo to laiko daugiau nebeverkiau". (Šį įvykį papasakojo O. Marcinkienė, 70 metų amžiaus, iš Martyniškių kaimo, Žagarės valsčiaus. Užrašė J. Marcinkus 1941 m. vasario mėn. 17 d.)

LAKŠTINGALA IR PELĖDA

(Legenda)

(Pabaiga)

Pasilieka tik tie, kurie tą vasarą įgėlė žmonėms. Tokie bjaurūs žalčiai slankioja visur, kol juos kas nors neužmuša, ar patys nenudvesia. O tą žaltį, kuris sugundė rojuje Ievą ir įleido nuodėmės gylį į širdį pirmųjų tėvų, pati Marija sutrynė savo šventomis kojomis ir sutrupino jo prakeiktą galvą.

Jėzus tuo tarpu augo ir stiprėjo, prižiūrimas savo Motinos Marijos. Gyveno kartu su žmonėmis žmogišku gyvenimu. Žaisdavo kartu su vaikais, lipdydavo iš molio paukštelius, kurie atgydavo ir išskrisdavo iš Jėzaus šventų rankų į orą gyvi, linksmai čiulbėdami. Tie, kuriuos nulipdydavo kiti vaikai, pasilikdavo negyvais.

Kartą Jėzus nulipdė iš molio labai dailų paukštelį — lakštingalą. Kiti vaikai, tai matydami, nedailiai nulipdė pelėdą, su paukščio sparnais ir katės galva. Jėzaus lakštingala labai gražiai čiulbėjo, o vaikų pelėda nė nejudėjo. Tada vaikai prašė Jėzų, kad ir jų paukštį atgaivintų ir tuo jie galėtų pasidžiaugti. Jėzus jų prašymą išpildė. Iš nedailiai nulipdyto paukščio negraži pelėda išėjo ir negražiai čiulbėjo. Ir dabar pelėda iš gėdos dienomis nė nesirodo, tik naktimis išeina paskraidyti, parėkauti ir sau maisto paieškoti.

PAMOKA

Mes išmokome kūno dalis. Kaukuolė saugo protą. Prieš tą dieną mes padarėme kepures. Jos visos buvo baltos. Aš ant kepurės užrašiau savo vardą.

Diana Juškytė,
(JAS universiteto laikraštėlis, 1992)

GALVOSŪKIŲ SPRENDĖJAMS

Nuo dabar pradedami spausdinti galvosūkių atsakymai. Kai „T.Ž." paskelbti atsakymai, po tos datos atsiųsti Jūsų atsakymai jau nebegalioja. Todėl pasistenkite atsakymus atsiųsti prieš jų paskelbimo datą. Išimtis gali būti tolimoms vietovėms nuo Chicagos, kaip Los Angeles, Kanada. Jei tų vietovių pašto antspaudo data rodo, kad laiškas išsiųstas prieš paskelbimo datą, atsižvelgiant į blogą pašto patarnavimą, tokie atsakymai užskaitomi. Geriausia, nelaukti paskutinių galiojančių dienų.

Redaktorius

GALVOSŪKIS NR. 22

(Žiūrėkite piešinėlį)

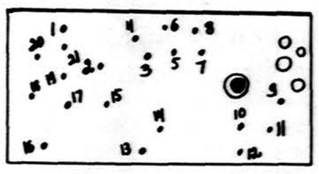

Sujungę taškus, sužinosite kas yra nupiešta. Galite piešinėlį nuspalvoti.

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 21

(Žiūrėkite piešinėlius)

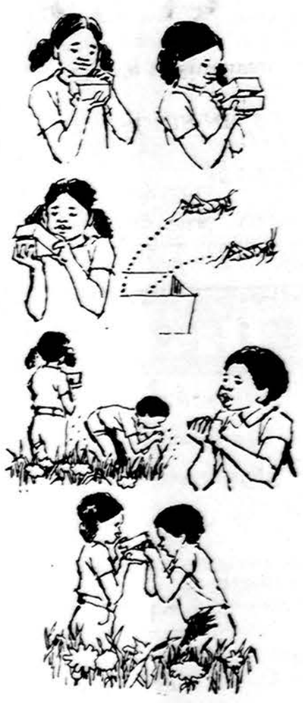

Įsižiūrėję į šiuos vasarą primenančius priešinėlius, sukurkite trumpą pasakėlę. Geriausią pasakėlę, kuri bus savo turiniu artimiausia piešinėliams, išspausdinsiu „Tėvynės žvaigždutėje".

(5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 24

Šiuo galvosūkiu patiekiama Jums dešimt klausimų iš įvairių mokslo sričių, į kuriuos enciklopedijos pagalba galėsite atsakyti. Taip pat surašyta žemiau ir 20 mokslininkų pavardžių, iš kurių parinksite tinkamiausią atskymui. Už teisingai parinktus mokslininkus atsakymams, gausite 10 taškų, o jei padarysite klaidą, gausite tik 5 taškus.

1. Aš buvau pirmas, kuris suformavau taisyklę žemės traukos dėsniui. 2. Mano darbas buvo sudaryti pagrindus geometrijos mokslui, kurio dalis ir man vardu pavadinta. 3. Mano išrasta medvilnės valymo mašina padarė revoliuciją kai kuriose Amerikos agrikultūros srityse. 4. Mano suformulavimas reliatyvumo teorijos padėjo mokslininkams pasinaudoti atomo energija. 5. Mano darbas buvo medicinoje ir biologijoje. Bedirbdamas atradau skiepus prieš pasiutimo ligą. 6. **„Evoliucija"** ir **„natūrali atranka"** yra terminai, surišti su mano vardu. 7. Yra ilgas sąrašas mano išradimų, tarp kurių fonografas ir diktavimo mašina. 8. Aš sugalvojau paveldėjimą liečiančius įstatymus. 9. Aš sugalvojau garu varomą mašiną. 10. Aš buvau vienas iš dviejų mokslininkų, kurie surado radiumą.

Dabar seka sąrašas 20 mokslininkų: 1. Louis Pasteur. 2. Thomas Edison. 3. Archimedes. 4. Albert Einstein. 5. Elias Hoew. 6. Gregor Mendel. 7. George Washington Carver. 8. Charles Darwin. 9. Jonas Salk. 10. Euclid. 11, Galileo. 12. Max Planck. 13. Cyrus McCormick. 14. James Watt. 15 Copernicus. 16. Benjamin Franklin. 17. Eli Whitney. 18. Pythagoras. 19. Madame Curie. 20. Isaac Newton.

Šie vardai taip surašyti, kaip ir enciklopedijose, kad jums būtų lengviau surasti.

GALVOSŪKIS NR. 25

Pasiskaitę literatūros, atsakykite į šiuos klausimus: 1. Kas yra dykuma? 2. Kelių rūšių yra dykumų ir kurių daugiausia? 3. Kur yra daugiausia dykumų? 5. Ar dykumose gyveno žmonės? Jų užsiėmimas? Už platų paaiškinimą — 10 taškų, už trumpus atsakymus — tik 5 taškai.

GALVOSŪKIO NR. 1 ATSAKYMAS

Žiūrėkite lentelę.

GALVOSŪKIO NR. 3 ATSAKYMAS

1. Varnas. 2. Vladas Jakubėnas, 3. turbanas, 4. gulbinas, 5. rubinas, 6. pianinas, 7. himnas, 8. kirminas. 9. malūnas, 10. Florijonas.

GALVOSŪKIO NR. 4 ATSAKYMAS

1. Lyra, 2. lygiuojamės, 3. lygintuvas, 4. lytus, 5. lydys.

GALVOSŪKIO NR. 5 ATSAKYMAS

Vyriausia yra Lina, vidurinioji — Aldona, o Jūratė — jauniausioji.

Už žemę didesnis, už plunksną lengvesnis (Vėjas) (Kretinga)